

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

DRAMATIESE KUNSTE

RIGLYNE VIR PRAKTIESE ASSESSERINGSTAKE

GRAAD 12

2021

Hierdie riglyne bestaan uit 46 bladsye.

INHOUDSOPGAWE

1. INLEIDING	3
2. RIGLYNE VIR ONDERWYSERS	3
2.1 COVID-19: Implikasies en aanpassings van die PAT'e	3
2.2 Algemeen	3
2.3 Doelwitte	4
2.4 Enkele idees en benaderings	4
2.5 Hoe om die PAT'e te administreer	6
2.6 Hoe om die PAT'e na te sien/te assesseeer	7
2.7 Moderering van PAT'e	7
3. RIGLYNE VIR LEERDER	9
3.1 Instruksies aan leerders	9
3.2 Praktiese assesseringstake	10
3.3 Voorbeeld van drie kontrasterende drama-items gekombineer in 'n tema-/oudisie-program	11
3.4 Asseserings-/Modereringsrubrieke/-instrumente	15
3.5 Afwesigheid of nie-inlewering van PAT'e	15
3.6 Vereistes van aanbieding van PAT'e	15
3.7 Tydraamwerke	15
3.8 Verklaring van Egtheid	15
4. BRONNELYS	17
4.1 Menslike Hulpbronne	17
4.2 LOOM ('LTSM'): Toerusting en geriewe	17
4.3 LOOM ('LTSM'): Verwysing	18
4.4 Artikulasie met AOO ('GET')	18
4.5 Roosterbeplanning	18
5. GEVOLGTREKKING	18
6. STANDAARDISERING-/ASSESSERING-/TERUGVOERING-/MODERERINGS-INSTRUMENTE: BYLAES A-S	19

1. INLEIDING

Die 18 Kurrikulum-en-assesseringsbeleidsverklaring-vakke wat 'n praktiese komponent bevat, sluit almal 'n praktiese assesseringsstaak (PAT) in. Hierdie vakke is:

- **LANDBOU:** Landboubestuurwetenskappe, Landboutegnologie
- **KUNS:** Dansstudies, Ontwerp, Dramatiese Kunste, Musiek, Visuele Kunste
- **WETENSKAPPE:** Rekenaartoevoegingstechnologie, Inligtingstechnologie, Tegniese Wetenskappe; Tegniese Wiskunde
- **DIENSTE:** Verbruikerstudies, Gasvryheidstudies, Toerisme
- **TEGNOLOGIE:** Siviele Tegnologie, Elektriese Tegnologie, Meganiese Tegnologie en Ingenieursgrafika- en ontwerp

'n Praktiese assesseringsstaak (PAT) is 'n verpligte komponent van die finale promosiepunt vir alle kandidate ingeskryf vir vakke wat 'n praktiese komponent het en tel 25% (100 punte) van die eksamenpunt aan die einde van die jaar. Die PAT word oor die eerste drie kwartale van die skooljaar geïmplementeer. Dit word in verskillende fases of 'n reeks kleiner aktiwiteite afgebreek wat saam die PAT opmaak. Die PAT bied leerders die geleentheid om op 'n gereelde basis gedurende die skooljaar geassesseer te word en dit maak ook voorsiening vir die assesserings van vaardighede wat nie in 'n geskrewe formaat, bv. toetse of eksamens, geassesseer kan word nie. Dit is dus belangrik dat skole seker maak dat al die leerders die praktiese assesseringsstaak binne die toegelate tydperk voltooi om te verseker dat leerders aan die einde van die jaar hulle uitslae ontvang. Die beplanning en uitvoering van die PAT verskil van vak tot vak.

2. ONDERWYSERRIGLYNE

2.1 COVID-19: IMPLIKASIES EN AANPASSINGS VAN DIE PAT'e

Indien daar steeds die gevaar bestaan dat leerders COVID-19 kan aansteek, moet leerders drie individuele drama-items opvoer – een vir elke PAT.

Assesserings moet by die skool plaasvind. Die kandidaat, die onderwyser en 'n persoon wat 'n video neem van elke kandidaat se PAT-opvoering (nie noodwendig 'n professionele videograaf nie), is die enigste drie individue wat in die klaskamer teenwoordig mag wees wanneer leerders geassesseer word.

Leerders mag sonder maskers optree maar moet 'n streng fisiese afstand van 1,5 meter vanaf die videograaf en die onderwyser handhaaf. Die vertrek moet ten alle tye goed geventileer wees. Hou deure en vensters oop.

2.2 ALGEMEEN

Die Jaarlikse Assesseringsprogram vir die vak Dramatiese Kunste stipuleer dat DRIE PAT'e vir die skoolgebaseerde assesseringskomponent ('SBA') voltooi moet word. Dit beteken EEN PAT per kwartaal vir die eerste, tweede en derde kwartaal. Maak seker dat jy, as die onderwyser, 'n duidelike begrip van al vier Breë Onderwerpe en hulle verwante Onderwerpe het wanneer jy die PAT'e voorberei, opstel, implementeer en nasien. Al drie PAT'e bevat twee afdelings.

AFDELING 1: GESKREWE AFDELING

Die Geskrewe Afdeling bestaan uit 'n Werkopdrag, 'n Opstel en Navorsing. Daar word van die leerders verwag om kognitiewe en konseptuele begrip te toon van die konsepte van die KABV- Breë Onderwerpe en Onderwerpe, waarop die Geskrewe Afdeling gebaseer is, asook van beplanning, oordenking en rekordhouvaardighede. Die Opstel, Navorsing en Werkopdrag kan in enige van die drie kwartale gedoen word en in enige volgorde, volgens die skool se spesifieke beplanning. Die Geskrewe Afdeling dien om leerders voor te berei vir die Opvoerafdelings van die PAT'e.

AFDELING 2: OPVOERAFDELING

Die fokus van hierdie Opvoerafdeling is om die praktiese vaardighede en tegnieke wat in die KABV- Breë Onderwerpe en Onderwerpe voorgeskryf is, inkrementeel en siklies te ontwikkel. Leerders moet toegepaste bevoegdheid in die vorm van Drama-items, soos 'n gedig (poësie), monoloog, prosa, toneel, fisiese teater, film, ontwerp, regie en verhoogbestuur, toon. 'n Variasie in Dramatiese Vorm, Styl en Dramatiese Beweging moet getoon word – soos voorgeskryf vir die jaareindeksamen.

2.3 DOELWITTE

Beide die Geskrewe en die Opvoerafdelings het die volgende doelwitte:

- Maak seker dat deeglike ONDERRIG en diepgaande LEER plaasgevind het. Wees op jou hoede vir 'n assesseringsgedrewe benadering. Berei jou lesplanne op só 'n wyse voor dat genoeg tyd bestee word aan jou, die onderwyser, wat ONDERRIG en die leerder wat LEER. Die formele assessering van die PAT is slegs die eindpunt van 'n lang proses wat op onderrig en aktiewe leer gegrond is.
- Lei leerders deur 'n akademiese, teoretiese, konseptuele, tegniese en praktiese vaardighedsproses om hulle in staat te stel om teorie en praktyk op 'n betekenisvolle wyse te integreer.
- Verdiep en konsolideer die leerders se begrip van leer in die klaskamer.
- Bied die geleentheid om 'n gevarieerde teoretiese en praktiese repertoire ten opsigte van proses en produk te kweek.
- Integreer teorie- en opvoerkonsepte, -vaardighede, -kennis en -inhoud.
- Berei leerders vir die komplekse kognitiewe en abstrakte teoretiese en opvoervereistes vir die middel-van-die-jaar-jaar-, proef- en jaareindeksamen voor:
 - Vraestel 1: Geskrewe Eksamen
 - Vraestel 2: Opvoereksamen: Tema/Oudisie of Tegniese Program

2.4 ENKELE IDEES EN BENADERINGS

Teoretiese, akademiese, tegniese vaardighede:

- Die vak Dramatiese Kunste vereis 'n minimum van drie jaar van intensiewe, deurlopende onderrig, leer, ontwikkeling en rypheid van konseptuele en praktiese vaardighede en tegnieke. Die ontwikkeling van stemmoduleringstegnieke moet, bv., oor die drie-jaar-tydperk plaasvind, en nie net in graad 12 nie. (Maak seker dat elke tydperk of oomblik van onderrig gefokus is.)
- Die deel van kennis, verkryging van vaardighede en verandering in houding/ingesteldheid en waardes is in 'n **diepgaande proses**benadering vasgelê. Dit is binne hierdie proses wat skeppende denke, kreatiwiteit, verbeelding, visualisering, probleemoplossing en kritieke denke ontdek, ondersoek, gekonseptualiseer, geïmplementeer, ontwikkel en toegepas word. Hierdie aspekte kan nie deur individuele metodologieë of produkte bekom word nie.
- Ontwikkel doelbewus leerders se inhoudskennis asook die akademiese en tegniese vereistes van die vak. Aan die einde van graad 12 moet leerders toegepaste bevoegdheid van die *Kurrikulum- en Assesseringsbeleidsverklaring* van graad 10 tot 11 tot 12 toon.
- Maak seker dat die integriteit van tegniese vaardighede, styl, genres, beginsels, ens., van die dramatiese vorms ten alle tye gehandhaaf en getoon word. (Bv. 'n Elizabethaanse gedig kan kreatief geïnterpreteer word, maar die vorm en styl van die jambiese ritme, die frasiering, die verhoogde digkuns, die vokale en fisiese voordrag, ens. van die Elizabethaanse genre moet bemeester en getoon word.) Onthou dat leerders op verskillende maniere betrokke raak en uitkomst behaal wat strek vanaf die lae kognitiewe vlak tot die hoë kognitiewe vlak (metakognitief).

Proses, betekenis, kritiese stem en produk:

- Baie min leerders kan op hulle eie 'n opdrag voltooi. Jy, as die onderwyser, moet die kreatiewe proses van die begin tot die einde lei en fasiliteer. Dit is belangrik dat die rubriek goed verduidelik en deur die leerders verstaan word voordat die taak aangepak word.
- Wees oop vir uiteenlopende idees, kreatiewe afleidings, innovering en oplossings wat aangebied word.
- **Onthou, jy moet die estetiese waardes en vaardighede van enige taak lei.**
- Dit is die plig van die onderwyser om die leerder in staat te stel om sy/haar eie **kreatiewe stem** te vind.
- Probeer om die leerders te lei om individuele en innoverende benaderings/oplossings te vind.
- Lei hulle om idees te ontwikkel deur uit eerstehandse waarneming te werk, bv. gaan kyk na en bespreek toneelstukke, kritiseer TV-programme en films.
- Lei leerders om bronmateriaal wat esteties nie aantreklik is nie, te elimineer. Dramatiese vorms moet gekies word uit 'n geloofwaardige, gepubliseerde bron of erkende mondelinge tradisie wat op inheemse kennisstelsels gegrond is.

Leerders se style en kreatiwiteit:

- Leerders moet berekende risikonemers met selfvertroue wees, en nuwe idees en prosesse sonder vrees vir mislukking in 'n veilige, beheerde omgewing toets.
- Dit is belangrik dat selfvertroue aangemoedig en gekweek word om seker te maak dat leerders gemaklik voel om risiko's te neem en uit hulle foute te leer.
- Ken jou leerders, sover moontlik, om sodoende hulle spesifieke sterk punte te ontwikkel. Party sal versigtige beplanners wees, terwyl ander meer intuïtief werk. Party sal hulle werksproses uiterlik ten toon stel, ander sal stil, stadig en privaat werk. Waardeer, moedig aan, en respekteer bowenal alle werkstyle.
- Ekstroverte leerders kan maklik 'n oplossing vir 'n ander leerder se foute aanbied. Moedig ekstroverte aan om eerder op hulle eie prosesse en fokus en moedig introverte leerders aan om hulle eie oplossings aan te bied en te kommunikeer. Ekstroverte is nie noodwendig leiers nie. Die introverte leerder is dikwels meer bewus van detail, prosesse en betekenis. Besprekings kan verryk word wanneer hierdie leerders se stemme en opinies aangemoedig word.
- Kreatiewe aktiwiteit kan uit 'n aantal verskillende vlakke voortspruit, uit die laer punt, soos die opstel van 'n geskrewe raamwerk vir 'n Temaprogram; of die boonste punt, waar 'n heeltmaal vars en geïndividualiseerde proses en/of uitkoms ontwikkel word. Beide is geldig en sal tot dieselfde produk lei.
- Daar is baie maniere om te skep. Wees aanpasbaar genoeg om leerders toe te laat om hulle unieke manier te vind en te gebruik. 'n Mens verwag 'n sterker individuele vertolking en styl by graad 12-leerders. Hulpbronne of die gebrek daaraan bepaal nie die vlak van kreatiwiteit nie, maar eerder wat die leerder met die beskikbare hulpbronne doen. Die klem lê op innovering en die vermoë om 'n proses of produk uit hulle unieke siening van die wêreld van voor af voor te stel, te raam, of aan te bied.

Assessering-, terugvoering-, luister- en kommunikasievaardighede:

- Doen deurlopend informele assessering. Bespreek die vordering van leerders se werk individueel met hulle. Lei leerders om hulle eie oplossings te vind, eerder as om jou idees op hulle af te dwing.
- Hou gereelde 'kritieksessies' waartydens die onderwyser die leerders help om op 'n ingeligte en konstruktiewe manier oor hulle eie en hulle klasmaats se prosesse/werk te praat en dit te bespreek. Baseer hierdie bespreking op die inhoud in die KABV.
- Weer 'n vaardige luisteraar. Dramatiese Kunste gaan oor effektiewe en vaardige kommunikasie. Oefen en bevorder 'n kultuur van 'luister vir begrip' en nie slegs 'luister om te verskil' nie. Wees versigtig om nie 'n simplistiese begrip van 'luister' aan te moedig om te verseker dat 'n leerder nie 'terugpraat' of hulle eie oogpunt of die standpunt waaruit hulle werk, te gee nie. Dit mag selfs nodig wees om jou versigtig uitgedinkte posisie wat op jou kennis as onderwyser gebaseer is, te verander. Daar is nie net een manier om iets te doen nie, daar is verskeie maniere.
- Dit is belangrik om 'n leerder se werk deurlopend deur die jaar te bestudeer en te bespreek. Dit help om hulle sterk punte en punte vir verbetering te identifiseer. Leer leerders om hulle ervarings en gevoelens op 'n reflektiewe manier in hulle individuele prosesjoernale aan te teken. Pas die beginsel van 'wat nie gedokumenteer is nie, het nie gebeur nie', toe. Dit sal help om kritiese en kreatiewe denke te ontwikkel en sal die keuse en ordening van idees meer deursigtig en doelbewus maak.
- Pasop vir kritiek wat skade aanrig. Dit is raadsaam om met die positiewe te begin en dan na areas te beweeg wat verbeter kan word. Begin 'n dialoog met 'n leerder, bv. *'Ek dink dit sal meer effektief wees as jy dit verander ... Wat dink jy?'* Dit laat hulle voel dat hulle deel van die proses is en laat hulle oor hulle werk dink. Gebruik afrigting- en terugvoeringsvaardighede. Skep 'n omgewing waarin leerders van jou mag verskil.
- Lei leerders om doeltreffend, onafhanklik, krities, kreatief en reflektiewe denkers te wees.
- Moet die leerders nie onderskat nie; daag hulle uit, omdat hulle dikwels die uitdaging sal aanvaar. Gebruik 'n verskeidenheid vrae wat leerders se vermoë om hulle kreatiewe keuses te heroorweeg, sal uitbrei en verdiep. Dit moet hulle lei om te vra: 'Gegewe die huidige omstandighede, na watter alternatiewe manier kan ek na die situasie kyk?'

Besinning:

- In die begin word besinning die beste gedoen volgens die rubriekriteria waarop ooreengekom is. Besinningspraktyke sluit besinning voor, tydens en na 'n taak in. Onderwysers kan ook, as 'n leerinstrument, die rubriekriteria as vrae gebruik om oor die bewyse wat deur die leerder geproduseer is, te besin. Aan die einde van elke PAT (Geskrewe en Opvoerafdelings), maar besinning/terugvoer oor die werk aangebied word. Onderwysers moet kommentaar oor sterk en swak punte deel. Dit sal leer en verbeteringspunte vir die leerder bied om te implementeer vir deurlopende ontwikkelings en bemeestering.
- Dit kan geskrewe of verbale terugvoering wees en kan die vorm van selfbesinning, besinning deur die klas/onderwyser en nasien, besinning deur medeleerders of oop kritiekssessies wat deur beide die ONDERWYSER en die leerder gelei word, aanneem.

2.5 HOE OM DIE PAT'e TE ADMINISTREER

Onderwysers moet:

- Verseker dat alle hulpbronne wat benodig word om die PAT'e te doen, beskikbaar is. Verwys na die *DBE se Katalogus vir Leer- en Onderrigondersteuningsmateriaal (LOOM) ('LTSM')*.
- Genoeg tyd vir leerders op die rooster inruim om die PAT'e te voltooi (kies kontaktyd gedurende en/of na skool).
- Seker maak hulle GEE deeglik KLAS oor elke KABV-onderwerp, -konsep/-vaardigheid en kenniskomponent. Fasiliteer 'n diepgaande LEERproses vir elke leerder voordat die werklike assessering van die PAT'e plaasvind.
- Die *Riglyne vir Standaardisering vir 'n Assessering, Opstel en Navorsing* gebruik om seker te maak dat die korrekte formaat, lengte, inhoud, ens. in die opdrag, opstel en navorsing in al nege provinsies toegepas word.
- Die vordering van die PAT'e tydens die repetisieproses monitor.
- Informele deurlopende assessering toepas.
- Formele assessering voltooi en terugvoering aan leerders gee om individuele optrede te versterk; gebruik die rubrieke wat in hierdie dokument verskaf word.
- Die Excel-puntelyste/-spreitabelle wat deur die provinsie verskaf word, voltooi.
- Die skool se beleid rakende die inlewering van punte volg.
- Die **Lesplanne**, asook die **Assesseringstake** se opdragte en instruksies asook die **Assesseringsinstrumente** (rubrieke, nasienriglyne, kontrolelyste) vir die PAT'e, wat op die KABV-Onderwerpe gebaseer is, in die *ONDERWYSERLÊER: LESPLANNE EN ASSESSERINGSTAKE* liasseer.

Daar kan variasie in die aanbieding van die onderwyserlêer (onderhewig aan die provinsie) wees, maar dit is noodsaaklik dat die bewyse beskikbaar moet wees. Dit is belangrik dat die werkswolgorde van die Jaarlikse Assesseringsprogram in die liassering en administrasie van die SGA-bewyse ('SBA') in die onderwyserlêer gehandhaaf word.

- Hierdie lêer moet vir kluster-/provinsiale moderering beskikbaar stel.
- Op 'n gewone selfoon, die Opvoerafdelings van die leerders se PAT'e opneem en dit op 'n DVD laai. Hierdie DVD moet vir moderering beskikbaar wees.
- Die leerders se voltooide assesseringsbewyse van beide die Opvoerafdeling (DVD's) en die Geskrewe Afdeling van die PAT'e in die lêer genoem: *LEERDERLÊER: BEWYSE VAN ASSESSERING*, liasseer.
- Hierdie lêer vir kluster-/provinsiale moderering beskikbaar stel.
- Al die leerders se bewyse van die Geskrewe Afdeling en Opvoerafdeling moet ten alle tye beskikbaar wees en bly die eiendom van die Departement van Onderwys vir tot 6 maande nadat die finale resultate vrygestel is. Hou hierdie geskrewe stukke en DVD's van aanbiedings toegesluit in 'n veilige plek in die skool. Dit is die gesamentlike verantwoordelikheid van die onderwyser, skoolbestuur en hoof.

2.6 HOE OM DIE PAT'e NA TE SIEN/TE ASSESSEER

Onderwysers moet verseker dat die assessering/nasien van die PAT'e:

- Die bereiking van die KABV- Breë Onderwerpe en Onderwerp-inhoud: Konsepte/Vaardighede/Kennis, asook die teoretiese en aanbiedingskomponente van elke Onderwerp, meet.
- Verifieer of die *Riglyn vir die Standaardisering van die Geskrewe Afdelings* gevolg is.
- Die relevante rubrieke die volgende toepas:
 - Teoretiese Afdeling: rubrieke vir die opdrag, opstel en navorsing
 - Opvoerafdeling: rubrieke vir poësie, monoloog, prosa, beweging en toneel, asook die rubrieke vir die ontwerp, regie, film en verhoogbestuur
- Leerders se bewyse en spel teen die kriteria en vlakbeskrywers van die rubrieke meet.
- Die afdeling oor COVID-19-regulasies, aan die begin van hierdie riglyne, nakom.
- Hou by die volgende beginsels van:
 - **Regverdigheid:**
'n Assessering moet leerders van beide geslagte en alle agtergronde toelaat om ewe goed te vaar en aan almal die gelyke geleentheid bied om die vaardighede en kennis wat geassesseer word, te toon. Regverdigheid word in gedrang gebring as vooroordeel in die taak (as die taak 'n ras, geslag, godsdiens, ens. ophef of verklein) of by die nasiener (hoe die taak deur die nasiener se persoonlike standpunte beïnvloed word) bestaan. 'n Taak is regverdig indien die inhoud, konteks en aanbiedingsverwagtinge kennis, vaardighede en ervarings weerspieël wat ewe bekend en gepas vir alle leerders is. Dit moet toegang tot navorsingshulpbronne insluit.
 - **Betroubaarheid:**
'n Assessering word as betroubaar beskou wanneer dieselfde uitslae verkry word, ongeag wanneer die assessering plaasvind of wie dit nasien.
 - **Geldigheid:**
'n Aanduiding van hoe goed 'n assessering meet wat dit veronderstel is om te meet. 'n Geldige taak moet:
 - Werklike kennis of prestasie weergee, nie toetskryfvaardighede en gememoriseerde feite nie
 - Leerders motiveer om na die beste van hul vermoë te presteer
 - Strook met huidige opvoedkundige teorie en praktyk
 - Deeglik in lesplanontwerp en onderrig wees. Dit sluit die ontwerp van gedetailleerde instruksies, aktiwiteite en oefeninge in. Dit bevorder die opbou van denke, beplanning vir denke, assessering van denke oor inhoud, die erkenning van die vlak van denke wat leerders demonstreer.

2.7 MODERERING VAN PAT'e

2.7.1 **Dit is verpligtend dat elke leerder se drie PAT'e opgeneem/verfilm word. Die opnames moet deur die onderwyser op 'n veilige plek gestoor word en moet moderering deur die provinsiale vakbeampte beskikbaar wees.**

2.7.2 Alhoewel die moderering van die PAT'e 'n belangrike proses is, moet dit binne die konteks van die algehele proses van beplanning, onderrig, leer, assessering en moderering plaasvind. **Die hoeveelheid tyd wat aan moderering van leerderbewyse bestee word, moet nie die belangrikheid van moderering van onderrig en leer ontnem nie.**

2.7.3 Dit is belangrik om duidelik te wees dat die doel van moderering moet fokus op of die KABV-onderwerpe (vaardighede, kennis en inhoud) ONDERRIG en GELEER is.

2.7.4 Moderering is 'n gedeelde begrip van verskeie stappe en prosesse. Maak jouself vertrou met die betekenis, doel en omvang van die volgende stappe/prosesse:

Stap 1: Verifikasie

Dit is 'n vinnige en kort eerste stap in die modereringsproses. 'n Kontrolelys word gebruik om af te merk watter bewyse, soos deur die beleid vereis, vir moderering voorgelê is.

Stap 2: Moderering

'n Patroon/Model/Templaat wat geskik is om die stappe en verspreiding van Blooms se Taksonomie se 6 kognitiewe vlakke en 4 denkprosesse, soos in die KABV-onderwerpe toegepas, te ontleed. Amptenare moet verseker dat moderering die volgende insluit:

- Lesplanne: Is lesplanaktiwiteite op die inhoud van die KABV-onderwerpe gebaseer?
- Assesseringstaakplanne: Is die assesseringstaakaktiwiteite/opdragte/instruksies op die KABV-onderwerpe en die onderskeie lesplanne gebaseer?
- Leerderassesseringsbewyse: Is die leerder se assesseringsbewys gebaseer op die KABV + die onderskeie lesplan + die onderskeie assesseringstaak?

2.7.5 **Standaardvasstelling**

Interne standaardiserings verskaf 'n stelsel vir die nagaan van die gehalte van assessering om seker te maak dit is:

- Geldig – relevant tot die standaard waarop vaardigheid/bereiking aanspraak gemaak word
- Geloofwaardig – deur die leerders geproduseer
- Aktualiteit – aktueel genoeg vir assessors om te vertrou dat die leerder steeds dieselfde vlak van vaardigheid of kennis het
- Betroubaar – werklik verteenwoordigend van die leerder se kennis en vaardighede
- Genoegsaam – voldoen ten volle aan al die vereistes van die standaard
- Dit is die proses waartydens bepaal word of die minimum prestasievlakke wat vir elke graad/onderwerp vereis word, behaal is. Die prestasievlakke word bepaal deur die:
 - Onderwerp se vaardighede, kennis, inhoud en konsepte
 - 6 kognitiewe vlakke
 - 4 denkprosesse
 - 3 moeilikheidsvlakke

Bewyse hiervan kan gevind word in die instruksies, aktiwiteite, oefeninge, opdragte, ens. van die lesplanne, assesseringstaakplanne en leerderassesseringsbewyse wat amptenare moet modereer.

Dit moet duidelik wees wat die leerders moet weet en in staat wees om te kan doen wanneer hulle elke vlak/onderwerp bereik.

2.7.6 **Gehalteversekering**

Amptenare moet verseker dat die volgende gevolg word en as bewyse beskikbaar is:

Onderwysersopleiding: alle Dramatiese Kunste-onderwysers moet amptelike hoëronderrig-opleiding hê om die vak aan te bied: minimum 3 jaar-graad in Drama, PGCE asook KABV-opleiding.

Onderwysersplanne: items 1, 2 en 3 hierbo of bewyse moet waarde hê en regverdig, geldig en betroubaar wees. Duidelike onderrig, leer en assessering van onderwerpe (vaardighede, inhoud, kennis en konsepte) moet in elke aktiwiteit, oefening, instruksie, ens. vervat wees. Dit moet trapsgewys van laer na middel na hoër orde volgens Blooms se Taksonomie geplaas word.

2.7.7 **Standaardisering**

Standaardisering is 'n proses wat regdeur die wêreld gebruik word om die effek van faktore, behalwe die leerders se kennis en aanleg, op die leerders se prestasie te versag/verlig. Amptenare moet die modereringsbewyse gebruik om onderwysers te help om die KABV-onderwerpe se vaardighede, kennis, inhoud en konsepte te verstaan, interpreteer en implementeer.

2.7.8 **Moderering:**

- Moet plaasvind elke keer as 'n PAT voltooi is.
- Kontroleer dat assesseringtake en aktiwiteite leerders voorsien met regverdige en geldige geleenthede om aan die verwagtinge en standaard van die KABV te voldoen.
- Stem saam met die sterk punte in leerders se aanbiedings en planne om vaardighede en kennis te verbeter.
- Gee terugvoering oor die onderwyser se oordeel (opstel en nasien van PAT'e) om onderrig te verbeter.
- Verhoog standaard, verwagtinge en vlakke van konsekwentheid.
- Verseker dat leer op die gepaste vlak is en dat leerders vaardighede ontwikkel vir leer, die lewe en werk.
- Moet intern op skoolvlak deur 'n medeonderwyser/departementshoof/skoolhoof voor die kluster/provinsiale moderering gedoen word.
- Moet onderwysers by die modereringsproses betrek om professionele ontwikkeling te verseker.
- Moet interverwante betroubaarheid by die toeken van punte verseker.

3. RIGLYNE VIR LEERDERS

3.1 INSTRUKSIES AAN LEERDERS

Drie PAT'e moet gedurende die jaar gedoen word, een per kwartaal. Elkeen van die drie PAT'e bestaan uit 'n Geskrewe Afdeling en 'n Opvoerafdeling. Jy moet beide voltooi en ten alle tye die teoretiese en praktiese konsepte, vaardighede en inhoud integreer. Gebruik hierdie drie PAT'e om die volgende te doen: kies en berei drie kontrasterende drama-items vir jou aanbieding vir die jaareinde-opvoereksamen voor. **LET WEL:** Dit is nie 'n goeie idee om 'n maand voor jou finale eksamen 'n item te kies nie. Die rede is dat emosionele en fisiese integrasie tyd neem. Jy het maande nodig om in 'n gedig in te groei, ens.

Geskrewe en teoretiese konseptualiserings, asook hoërorde-denkvaardighede, verg oefening. Gebruik die drie geskrewe/teoretiese afdelings om te verseker dat jy weet hoe om jou gedagtes, leer en ervarings in 'n vorm wat die doelwitte, struktuur en vorm van 'n geskrewe eksamen sal behaal, neer te skryf.

3.2 PRAKTIESE ASSESSERINGSTASKE

JAARLIKSE ASSESSERINGSPROGRAM				GRAAD 10 EN 11
KWARTAAL 1	KWARTAAL 2	KWARTAAL 3	KWARTAAL 4	
Taak 1: Praktiese Assesseringstaak • Geskrewe Afdeling (25) • Opvoerafdeling (25)	Taak 3: Praktiese Assesseringstaak • Geskrewe Afdeling (25) • Opvoerafdeling (25)	Taak 6: Praktiese Assesseringstaak • Geskrewe Afdeling (25) • Opvoerafdeling (25)	Taak 7: Jaareindeksamen • Opvoereksamen (150)	
	Taak 4: Middel-van-jaareksamen • Opvoereksamen (150)		Taak 8: Jaareindeksamen • Geskrewe Eksamen (150)	
	Taak 5: Middel-van-jaareksamen • Geskrewe Eksamen (150)			

JAARLIKSE ASSESSERINGSPROGRAM				GRAAD 12
KWARTAAL 1	KWARTAAL 2	KWARTAAL 3	KWARTAAL 4	
Taak 1: Praktiese Assessering Taak • Geskrewe Afdeling (25) • Opvoerafdeling (25)	Taak 3: Praktiese Assessering Taak • Geskrewe Afdeling (25) • Opvoerafdeling (25)	Taak 6: Praktiese Assessering Taak • Geskrewe Afdeling (25) • Opvoerafdeling (25)	DBE. Vraestel 1: NSS. Finale Nasionale Eksterne Jaareindeksamen	
	Taak 4: Middel-van-jaareksamen • Opvoereksamen (150)	Taak 7: Proefeksamen • Opvoereksamen (150)	• Geskrewe Eksamen (150)	
	Taak 5: Middel-van-jaareksamen • Geskrewe Eksamen (150)	Taak 8: Proefeksamen • Geskrewe Eksamen (150)		
		DBE: Vraestel 2: NSS Finale Nasionale Eksterne Opvoer-jaareindeksamen • Opvoereksamen (150)		

JOERNAAL	OPSTEL	NAVORSING
Leerders: Maak seker dat jy presies weet wat jou onderwyser se opdrag en instruksies is oor wat jy moet aanbied. Jy moet die volgende prosesse volg wanneer jy 'n joernaal skryf: <ol style="list-style-type: none"> 1. Versamel 2. Ontleed 3. Vertolk 4. Besin 5. Aanbied van inligting oor jou eie persoonlike reis om praktiese vaardighede te ontwikkel. 	Leerders: Gebruik die teoretiese ondersteuningsmateriaal wat deur jou onderwyser aan jou gegee is (handboek, klasnotas) om die opstel te skryf. Maak seker dat jy die riglyne en opdraginstruksies wat deur jou onderwyser vasgestel is, gebruik. Gebruik hierdie PAT-afdeling om jou vaardigheid in opstelskryf te oefen. Maak seker dat jou opstel die basiese formaat van 'n opstel volg: <ol style="list-style-type: none"> 1. Inleiding 2. Liggaam met kennis 3. Gevolgtrekking 	Leerders: Versamel bykomende materiaal van buitebronne om onafhanklike navorsing te doen en om jou begrip van die navorsingsopdrag en -instruksies te verryk. Maak seker dat jy na soveel bronne as moontlik kyk. Die internet is slegs een opsie en is nie altyd betroubaar nie. Wees ten alle tye eties in jou navorsing. Navorsing vereis die volgende: <ol style="list-style-type: none"> 1. Gebruik 'n verskeidenheid bronne 2. Vergelyk 3. Kontrasteer 4. Lig uit/Beklemtoon 5. Vind 6. Aanbieding

OPVOERAFDELINGS

Kies en analyseer een drama-item vir elke PAT. Onthou dat wanneer jy jou drie items kies, dit in skerp kontras wees met mekaar wat betref **kontrasterende genres/dramabewegings** en dit moet in **verskillende dramastyle** opgevoer word:

- **Genres en Dramabewegings:**

Afrika-dramavorms/Commedia dell Arte/Griekse Teater/Suid-Afrikaanse Teater/Realisme in die Teater/Elizabethaanse Teater/Epiese Teater/Arm Teater/Teater van die Absurde/Post Moderne Teater

- **Dramastyle:**

Gedig/Monoloog/Prosa/lofsanggedig/Gedramatiseerde prosa/Verhalende mimiek/Fisiese Teater/Beweging/Mimiek

Elkeen van die drie Opvoerafdelings van die PAT'e moet deur jou gebruik word om jou items vir jou finale eksterne opvoereksamen vir die jaareindeksamen te kies, voor te berei en aan te bied:

- Tema-program OF
- Oudisieprogram OF
- Tegniese Teaterprogram

Ontwikkel en verbeter jou drama-item voortdurend deur die jaar nadat jy dit opgevoer het.

Tema-/Oudisieprogram: (Enige DRIE van die dramavorms hieronder)

Monoloog, poësie (gedig), uittreksel (toneel), prosa, gedramatiseerde prosa, storievertel, spreekkoor, inheemse drama, satiriese revue, fisiese teater, beweging, mimiek

Tegniese Teaterprogram:

- Ontwerp (toneel/rekwisiete/beligting/klank/kostuum/grimering)
- Regie
- Film
- Verhoogbestuur

3.3 VOORBEELD VAN DRIE KONTRASTERENDE DRAMA-ITEMS GEKOMBINEER IN 'N TEMA-/OUDISIE-PROGRAM

VOORBEELD 1

DRIE KONTRASTERENDE PAT-DRAMA-ITEMS VIR 'N TEMAPROGRAM GEKIES

TITEL: *FATHERS*

Drama-item 1: Monoloog

Bron: *Nothing but the Truth* deur John Kani

Genre: Realisme. Suid-Afrikaans

Sipho, the father of Thando, tells her about his brother Themba, how he took things from Sipho and how he even took away Sipho's wife (Thando's mother).

The truth, the whole truth and nothing but the truth. That is what you've asked for.

When I was a little boy, I made myself a wire double decker bus. I spent four days non-stop at it. When I was finished, I drove it around for about three minutes and then Themba wanted it for himself. He cried. My father shouted at me. 'What's the matter with you? Give it to him. Can't you see he is crying?' I gave it to him. He wrenched it out of my hands. My fingers bled a little, because of the force with which he grabbed it from me. The wire cut my fingers. He drove it away. I watched him go with a piece of my heart and love for my wire bus. Themba had a lot of toy cars my father bought for him to town. He did not need the wire bus. He took it because it was mine. It lasted for a day or two. The last time I saw it, it was smashed. Themba was driving it on the street, a bakery van surprised him, he ran off, leaving my bus on the road, the van smashed it flat. I was so angry. I wanted to kill him. My mother was angry with me. It was nothing. Just a bus made of wire. Funny. I have never forgotten that wire bus. I can still see it. Very clearly, in my mind.

The truth, the whole truth and nothing but the truth. That is what you've asked for.

I came home early from work one day. I wasn't feeling well. I had the flu. My head was pounding. When I got there, I opened the kitchen door with my own keys. The radio was toneelsteking too loud. The radio was right here on this sideboard. I turned the volume down. Then I heard your mother laugh. I went towards her, looked into the bedroom and there they were. On my bed. Both naked and making love. They both looked up as if they were feeling my presence. Your mother screamed. Themba dropped his face into the pillow in total shame and shock. I walked out. I did not say a word. I just kept walking and walking. When I came back they were both gone. I never saw them again.

No more! It's payback time. The taking stops right here and now. I want everything back, Themba. I want my wire double decker bus now. I want it back. It was mine. I want my wife back. She was mine. She loved me, not you. Do you hear me. I want my daughter back. She is mine. She's my baby, not yours. She is the one thing you cannot take away from me. Not even now. Thando is mine.

EERSTE KORT SKAKEL

Drama-item 2: Gedig

Titel: 'Daddy' deur Sylvia Plath

Daddy, I have had to kill you.
You died before I had time——
Marble-heavy, a bag full of God,
Ghastly statue with one gray toe
Big as a Frisco seal

I have always been scared of *you*,
With your Luftwaffe, your gobbledygoo.
And your neat mustache
And your Aryan eye, bright blue.
Panzer-man, panzer-man, O You——

You stand at the blackboard, daddy,
In the picture I have of you,
A cleft in your chin instead of your foot
But no less a devil for that, no not
Any less the black man who

Bit my pretty red heart in two.
 I was ten when they buried you.
 At twenty I tried to die
 And get back, back, back to you.
 I thought even the bones would do.

But they pulled me out of the sack,
 And they stuck me together with glue.
 And then I knew what to do.
 I made a model of you,
 A man in black with a Meinkampf look

If I've killed one man, I've killed two——
 The vampire who said he was you
 And drank my blood for a year,
 Seven years, if you want to know.
 Daddy, you can lie back now.

There's a stake in your fat black heart
 And the villagers never liked you.
 They are dancing and stamping on you.
 They always *knew* it was you.
 Daddy, daddy, you bastard, I'm through

TWEEDE KORT SKAKEL**Drama-item 3: Rymlose verse****Titel: *King Lear* deur Shakespeare****Genre: Elisabetaans****Goneril hates her father and plots to get him and his knights and servants out of her castle.***(Goneril speaking to herself)*

My father struck my gentleman for chiding his fool!
 By day and night he wrongs me! Every hour
 He flashes into one gross crime or other
 That sets us all at odds. I'll not endure it.
 His knights grow riotous, and himself upbraids us
 On every trifle. When he returns from hunting,
 I will not speak with him.

(King Lear enters, Goneril changes her mind and addresses him)

Not only, sir, this your all licenced fool,
 But other of your insolent retinue
 Do hourly carp and quarrel, breaking forth
 In rank and not-to-be endured riots. Sir
 I had thought, by making this well-known unto you,
 To have found a safe redress, but now grow fearful,
 By what yourself, too, late have spoken and done,
 That you protect this course, and put it on
 By your allowance;
 Come, sir,
 I would you would use of that good wisdom
 Whereof I know you are fraught, and put away
 These dispositions that of late transform you from what you rightly are
 I do beseech you to understand my purposes aright.
 As you are old and reverend, you should be wise.
 Here do you keep a hundred knights and squires;
 Men so disorder'd, so debosh'd, and bold
 That this our court, infected with their manners
 Shows like a riotous inn
 The shame itself doth speak
 For instant remedy

VOORBEELD 2**DRIE KONTRASTERENDE PAT-DRAMA-ITEMS VIR 'N TEMAPROGRAM GEKIES****TITEL: STOP ABUSING ANIMALS****Drama-item 1: Prosa****Titel: *Elephant of Africa***

Genre: Realisme en fisiese teater (interpreteer die uittreksel fisies via lyftaal, gebruik van gesigsuitdrukking, gebruik van bewegingsdinamiek (krag/energie/gewig/rigting, ens.) – Suid-Afrikaans

Outeur: Nicholas Ellenbogen

The spirit Guardian tells the audience about the elephant skull in a grove of sneeze wood in Mozambique. The opening setting is a grove of trees in the bush, it has the old bones of an elephant scattered around, the tusks still lie loose in the skull.

He takes a crouched position behind the elephant's skull, with tusks.

Guardian:

While we stand as guardians over this elephant bull's last physical remains, in five, maybe ten years, his tusks will have turned to dust. Only his skull will remain. Who then will tell the world of his power, of his victories, of his will to survive. Who will talk of his great journey across the landmines of Africa, to come to this place, to the here, in these sneeze woods. You (*to the audience*) must know his story, go into the world and sing his praises. Then people might care about the dying herds of Africa.

As a pup, the elephant loved to toneelstuk. His cousins feared him. Already, where your peers boasted tusks like little white thorns piercing through their gums, your tusks were a full two feet and thick. So much wisdom on such young legs.

The District Commissioner was the first to strike the blow against the elephant. He came out from England.

DC to the Guardian: 'He was a cunning bastard! Do you remember how pink he burnt in the African sun?'

Guardian to the DC: 'Why did you come to Africa?'

DC: It was the land of opportunity. India was too far and already under colonial control. There were a couple of problems. We had to sort out a couple of problems. The lions and elephant were a big problem. I literally had to shoot hundreds myself. But there were too many to kill them all, and I found that when we killed the old cows, they stopped moving around so much, and got lost. They stopped migrating. I was the first to see the courage of the young bull.'

Guardian: 'Yes, you saw his courage as he stood watching while you massacred the herds.'

Guardian to audience: Over the years the DC hunted him with his guns. He evaded the DC for many years. But the many years made him old. So old he could barely lift his legs.

DC: 'I caught a glimpse of the old bugger coming out of the river, he could hardly drag his great tusks clear of the ground. As usual he scented me, vanished like a ghost. But I've got him now, he's too weak to climb out of here. One shot into the temple and it's over. Should come as a relief. My God I smelt him even before I saw him. When he lifted me, it was really very gently. He tossed me like a rag doll. Landed on my face but I couldn't get up, I couldn't feel my legs. I'd lost my gun and as he towered above, I knew die victory was his. His trunk worked over my face, then on over my chest. Why didn't he finish it? The tips of his great tusks brushed the earth inches from my stomach. Then his trunk snaked behind my back touching my spine. He blew hot air and I knew my back was broken. He turned and walked away.

He walked to this ancient sneeze wood to die. He goes no further.'

Drama-item 2: Gedig**Titel: 'Rhino Warrior'****Genre: Realisme Suid-Afrikaans****Outerur: Anne Moth Warrior**

I wear black for the rhinos killed and maimed
 For what men do they should be ashamed
 They take the lives of creatures wild and free
 For God's sake will you listen, leave them be

I wear black for the orphans left behind
 Because of cruelty caused by some of mankind
 The babies left behind, they have no mums
 Evil men shot and killed them with their guns

I wear black for the stupidity of man's greed
 The ones who plant the ever-growing evil seed
 Saying horn so good, it'll make you strong
 If only people listened because it is so wrong

When all the rhinos are allowed to thrive and live
 For that wonderful day my very soul I'd give
 Until that day the clothes on my back
 Will have no kleur, I'll be the wo/man dressed in black

Drama-item 3: Monoloog**Titel: *Abattoir*****Genre: Agit prop/Realisme****Outeur: Onbekend**

Listen to me. If I had been a pig in the wild I would have liked nothing better than to stick my snout in the dirt and root. I would have taken mud baths to cool myself. And oh, how I would have roamed, for miles. Sniffing, sniffing and sniffing for food. Exploring everywhere.

But I spent my life confined on a factory farm. I wasn't even viewed as an animal by the people there. No, I was a meat-producing, piglet-making machine without any feelings.

I was weaned from my mother at two weeks old and became a breeder like her. This meant that I was put in a cage so small that it was impossible for me to move around. I just wanted out. I wanted to be free. The boredom was terrible. I'd bang my head on the cage door, but that did no good. I'd finally just give up.

After giving birth, it was even worse. I was placed in an even smaller crate while my piglets nursed. Over and over again, either pregnant or nursing, I was always caged.

Other pigs are put into concrete cells called fattening pens, each holding about a dozen pigs. Of course, the pigs act out in their boredom and frustration and try to bite one another. The factory farmers answer to this is to cut off their tails, cut off the ends of some of their teeth and punch bits out of their ears.

Of course, we all had to die at some point. When I had stopped giving them enough piglets, my time had come for slaughter. A quick and painless death would have been a blessing to me. But that was not to be. I was packed into a hot truck with so many other pigs, crammed together, shocked with an electric prod. We were frightened, angry, biting at each other, trying to get out, looking for escape where there was none. And then the long ride, die heat unbearable. Many of us died, right there in die truck. What a hellish ride!

How can I explain to you what I saw and heard and smelled at the slaughter house? Do you have any idea of the horrors there? I watched my brothers and sisters and my children being killed. I saw them struggle and heard their cries for help and I saw die workers brutalize them in their impatience. I saw their blood splashed all over the place!

When it was my turn, a worker put a captive bolt pistol to my head to stun me. But I struggled and the bolt missed its mark. I was still conscious when my throat was slit. My last sensations were feeling the blade of that knife and hearing the coarse laugh of the man who used it on me.

3.4 ASSESSERING/MODERERING RUBRIEKE/INSTRUMENTE

GESKREWE AFDELING:

'n Assesseringsinstrument/-rubriek word vir die joernaal-, opstel- en navorsingstaak verskaf.

OPVOERAFDELING: (Toneelspel- en Tegnieuse Kandidate)

'n Assesseringsinstrument/-rubriek word vir die toneel, poësie, prosa, monoloog, beweging, ontwerp, regie, film en teaterbestuur verskaf.

Onderwysers moet aan elke leerder 'n kopie van die betrokke rubriek gee en die leerders help met begrip van die kriteria en prestasievlakke voor die uitvoer van die take. As deel van die praktyk van assessering vir leer (AvL), moet voorbeelde van goeie praktyk met 'n duidelike aanduiding van 'waar, waarom, hoe en wat' punte toegeken is, gegee word.

AFWESIGHEID OF NIE-INLEWERING VAN TAKE

Afwesigheid of nie-inlewering van PAT'e sal tot 'n ONVOLLEDIGE punt lei.

Slegs indien 'n geldige mediese sertifikaat op die dag wat die leerder na die skool terugkeer, ingelewer word, kan 'n ander sperdatum vir die inlewering of opvoer van die PAT deur beide die onderwyser en die leerder vasgestel word.

VEREISTES VIR AANBIEDING

Sien die lys van Minimum Hulpbronne, Geriewe, Toerusting, Hulpbronne (LOOM), Roosterbeplanning, ens. wat in plek moet wees voordat die PAT'e onderrig, geïmplementeer en geassesseer word. Hierdie hulpbronne moet aan die onderwysers en leerders beskikbaar wees om die drie PAT'e te kan voltooi.

Die onderwyser moet 'n Lesplan vir AL die onderwerpe wat deur 'n spesifieke PAT gedek word, opstel. Verder moet 'n duidelike assesseringsopdrag met gedetailleerde instruksies met die leerders bespreek word.

TYDRAAMWERKE

Onderwysers:

Onderrig, administreer, assesseer en teken aan en rapporteer oor een PAT per kwartaal 1, 2 en 3.

Geskrewe kommunikasie oor die presiese, nie-onderhandelbare datums vir die inlewering of opvoer van die PAT'e.

Leerders:

Maak seker dat jy die assesseringsopdrag en -instruksies volg. Lewer in of voer jou PAT betyds op om seker te maak dat jy 'n punt ontvang.

VERKLARING VAN EGTHEID

Praktiese take is nie tot 'n opvoering beperk nie. Die PAT-take (1, 3 en 5) is voorbereiding vir jou middel-van-die-jaar-, proef- en jaareind- geskrewe en opvoereksamens. Integreer die teoretiese aspek van die PAT met die praktiese aspek.

Doen beplanning, voorbereiding, navorsing, vaardigheidsontwikkeling en besinning voordat jy jou opstel, navorsingstaak of werksopdrag inlewer.

Repeteer jou opvoeritems totdat jy dit glad en met selfvertroue kan opvoer. Gebruik hierdie kleiner geleenthede om 'n fondasie vir jou latere teoretiese en praktiese eksamenwerk te lê.

Daar sal van leerders verwag word om praktiesgebaseerde vrae in hulle finale geskrewe vraestel te beantwoord.

VERKLARING VAN EGTHEID	
Hierdie verklaring moet deur die leerder voltooi en deur beide die leerder en onderwyser onderteken word en dek alle bewyse wat ingelewer word.	
Leerder se naam en van:	Datum:
Ek verklaar dat die aangehegte PRAKTIESE ASSESSERINGSTAAK alles by eie werk is en dat dit nie werk insluit wat deur iemand buiten myself voltooi is nie. Ek het hierdie taak volgens instruksies en binne die voorgeskrewe tydsbeperkings voltooi.	
Leerder se handtekening:	Datum:
Onderwyser se bevestiging	
Naam (sentrum se naam), Ek bevestig dat die bogenoemde leerder, sover my kennis strek, die enigste outeur van die voltooide, aangehegte werksopdrag is en dat die assessering onder die vereiste omstandighede voltooi is.	
Onderwyser se handtekening:	Datum:
Skoolhoof se handtekening:	Datum:

4. BRONNELYS

Die vak Dramatiese Kunste, soos ander vakke, vereis spesifieke hulpbronne sodat effektiewe onderrig, leer, aanbiedings en opvoerings behaal kan word. As gevolg van die feit dat die vak op die aangewese lys vir hoër onderwys ingesluit is, het beamptes van die Departement van Basiese Onderwys die verantwoordelikheid om te verseker dat daar 'n ingeligte en toegewyde benadering is en dat die minimum vereistes in plek is om integriteit in die onderrig en leer van die vak te verseker.

Dit is belangrik om kennis te neem dat hierdie hulpbronne nie duur of uitspattig hoef te wees nie. Dit is net so belangrik dat indien 'n skool nie in staat is om hierdie vakspesifieke hulpbronne aan te bied nie, die vak verkieslik nie aangebied moet word nie. Leerders sal benadeel word indien hulpbronne soos die DBO-goedgekeurde handboek, die voorgeskrewe dramatekste, stoele, 'n redelik funksionele spasie/lokaal vir praktiese werk nie beskikbaar is nie. (Deur die jaarlikse norme en standaarde, maak die DBO voorsiening dat die minimum hulpbronne vir elke vak wat deur 'n skool aangebied word, aangekoop moet word. Die skoolbestuurskomitee of die ekwivalent van hierdie liggaam, het die opdrag om te verseker dat daar aan elke vak se behoeftes voldoen word.) Onderwysers moet in November/Desember van die vorige jaar verseker dat die volgende basiese hulpbronne in die Dramatiese Kunste-klas beskikbaar is vir 'n funksionele begin van die nuwe jaar:

MENSLIKE HULPBRONNE

'n Onderwyser met 'n toepaslike FET-dramakwalifikasie moet die KAVB en die jaarlikse program van assessering, wat die drie PAT'e insluit, onderrig en assesser. 'n Onderwyser met gepaste kwalifikasies vir hierdie vak het die volgende agtergrond:

- BA (Drama)
- BEd (Drama)
- Lisensiaat in Dramaonderrig, Trinity College
- Diploma van LAMDA
- Of enige ander amptelik geakrediteerde kwalifikasie met 360 krediete in Drama
- Saam met die bogenoemde, 'n eenjaar- nagraadse sertifikaat in onderwys of 'n diploma in opleiding.

Let daarop dat die volgende NIE 'n toepaslike of voldoende kwalifikasies is om Dramatiese Kunste te onderrig NIE:

- Die skeppende kunste-onderwyser
- 'n Akteur/Aktrise
- 'n Drama-entoesias
- Die Engels-taalonderwyser
- Die Dansstudies-onderwyser
- AOO('GET')-kwalifikasie

LOOM ('LTSM'): TOERUSTING EN GERIEWE

Leerders moet met die gebruik van ruimte/spasie, vlakke, ingange en uitgange eksperimenteer. Die volgende basiese items sal die geleentheid bied om leë spasies kreatief met stelstukke, ens. te vul:

- 'n Dubbele klaskamer, of 'n oop spasie (soos 'n saal)
- 4 x houtblokke/kubusse/plastiekkrate/stoele of 'n bekostigbare alternatief (maak seker dat indien plastiekstoele of -krate gebruik word, dit sterk genoeg is om die gewig van die kunstenaars te dra)
- 4 x plat skerms/hangende lappe/kartonbokse of 'n bekostigbare alternatief
- 4 x verhoogtrappe of 'n bekostigbare alternatief
- Tafels en stoele dien as dekorstukke
- Die volgende is nie vereistes nie, maar sal voordelig wees: 'n verhoog, beligting en klankgeriewe

6. STANDAARDISERING/ASSESSERING/TERUGVOERING/MODERERINGS- INSTRUMENTE

GESKREWE TAKE: RIGLYNE VIR NASIONALE STANDAARDISERING

BYLAE A: JOERNAAL
BYLAE B: OPSTEL
BYLAE C: NAVORSING

GESKREWE TASKE: ASSESSERINGSINSTRUMENTE: RUBRIEKE

BYLAE D: JOERNAAL
BYLAE E: OPSTEL
BYLAE F: NAVORSING

TEMA/OUDISIEPROGRAM: ASSESSERINGSINSTRUMENTE: RUBRIEKE

BYLAE G: UITTREKSEL
BYLAE H: TONEEL
BYLAE I: MONOLOOG
BYLAE J: BEWEGING
BYLAE K: POËSIE
BYLAE L: PROSA

TEGNIESE TEATERPROGRAM: ASSESSERINGSINSTRUMENTE: RUBRIEKE

BYLAE M: FILMVERVAARDIGING
BYLAE N: ONTWERP
BYLAE O: REGIE/TEATERSKEPPING
BYLAE P: VERHOOGBESTUUR

TERUGVOERING VAN DIE OPVOERAFDELINGS VAN DIE PAT'e

BYLAE Q: VRAAGSTAMME

ASSESSERING/NASIEN EN MODERERING: GOEIE PRAKTYK

BYLAE R: BEGINSELS

MODERERINGSINSTRUMENT

BYLAE S: TEMPLAAT VIR INTERNE SKOOL- EN PROVINSIALE MODERERING

GESKREWE TAKE: RIGLYNE VIR NASIONALE STANDAARDISERING**BYLAE A**

STANDAARDISERING	JOERNAAL (PAT en Opvoereksamen)
1	<p>INSTRUKSIES of opdragte van die onderwyser vir die joernaalinskrywings moet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aan leerders gegee word voor die joernaalinskrywing (PAT 1 geskrewe komponent). Die Opvoereksamen-joernaal is 'n kontinuasie van veelvuldige inskrywings van al die praktiese komponente soos wat die kandidaat vir aktiwiteite uit die onderwerpe in KABV voorberei en optree. • Op die rubriekriteria gebaseer wees wat die leerders by hulle joernale moet insluit. • Op die KABV Onderwerpinhoud: vaardighede, kennis en waardes, die PAT'e: Geskrewe en Opvoerafdelings asook die Opvoereksamen gebaseer wees. • Sensitief wees vir geslag, inklusiwiteit, kultuur, klas, ras en godsdiens.
2	<p>KENNIS, vaardighede en gesindhede:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Die kennis- (teorie) en vaardighede- (praktiese toepassing) komponente van die vak Dramatiese Kuns moet verstaan en op 'n geïntegreerde wyse toegepas word.
3	<p>FORMAAT van die joernaal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • PAT 1-inskrywing: Dit is 'n eenmalige taak wat aan die einde van kwartaal 1 nagesien word. Die punt sal as PAT 1: Joernaal aangeteken word. • Opvoereksameninskrywings: Die joernaal is 'n boek waarin daar regdeur die jaar voortdurend inskrywings gemaak word ter voorbereiding vir die Opvoereksamen.
4	<p>INHOUD van die joernaal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • LET WEL: Daar is twee verskillende joernaalformate: <ul style="list-style-type: none"> ○ Die eerste joernaal is vir die geskrewe komponent van die PAT ○ Die tweede joernaal is 'n voortdurende reeks inskrywings wat kommentaar lewer op die voorbereiding vir die Opvoereksamen • Hierdie STANDAARDISERING-afdeling fokus op die eerste een: die eenmalig geskepte joernaalinskrywing vir die PAT: Geskrewe Afdeling. • Die joernaal word gebruik om die klaskameronderrig aan te teken, om op 'n betekenisvolle wyse oor die leer te besin en om bewys te verskaf van die voortdurende verbetering en ontwikkeling van die leerder. • Daar is oor die algemeen drie fases waarby 'n leerder betrokke is terwyl hy/sy joernaalinskrywings maak: <ul style="list-style-type: none"> ○ Fase 1: die leerder teken die Drama-item waaraan hy/sy werk, aan/plak dit in en lewer kommentaar op die vaardighede, kennis en waardes wat in hierdie item gevind word, bv. gedig, opstel. ○ Fase 2: die leerder besin oor hulle verkryging van vaardighede, kennis en waardes. ○ Fase 3: die leerder sal hom/haar toewy aan dit wat verbeter moet word vir toekomstige opvoeritems en geskrewe werk. • Integrasie van praktiese ondervindings en teoretiese materiaal moet duidelik wees in die joernaal. • Die doel van die joernaal is om te besin oor die leer wat reeds behaal/bereik is en dit wat nog behaal/bereik moet word. • Die inskrywings moet 'n geleidelike en inkrementele skeppende proses wees wat ondersoek word asook die verkryging van vaardighede en kennis. • Dramatiesekuns-terminologie moet in die skryf van die joernaal gebruik word. • Individuele besinning en ontwikkeling van teoretiese begrip deur praktiese werk, selfs in die geval van groeps-aktiwiteit, moet in die joernaal duidelik wees. • Gespesialiseerde taal, in die geval van Afrika-dansvorms en Tradisies, moet gebruik word. • Die joernaal is 'n akademiese dokument en moet fokus op kritiese, kreatiewe en probleemoplossingsdenke en vaardighede eerder as plakboektegnieke. Netjiese aanbieding word vereis. • Die joernaal moet ook dien as 'n medium om taalvaardighede as deel van die selfontwikkelingdoelwit te verbeter. • Verskillende tipes skryfwerk kan ingesluit word: <ul style="list-style-type: none"> ○ Feitelik (kennis bv. Teatergeskiedenis) ○ Beskrywend (proseskennis deur beskrywing, bv. kostuums, stelle) ○ Analities (analise, bv. tema, karakter.) ○ Reflektief/Besinnend (evaluering, bv. eie en portuurkritiek) ○ Prosedure (kreatiewe proses, bv. verhoogplasingproses) ○ Tekeninge, diagramme, ens. met byskrifte.
5	<p>PUNTE TOEGEKEN</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Sien die Jaarlikse Asseseringsprogram.</i> • Opvoerassesseringstaak-punt of die Opvoereksamenpunt (laasgenoemde in die geval van 'n leerder wat nie in staat is om op te tree nie). • Asseseringsrubriek word aan leerders as deel van die opdrag of instruksie gegee. • Punte word toegeken volgens die bereiking van kriteria wat in die assesseringsrubriek weerspieël word. • PAT 1: 25 punte toegeken aan die Geskrewe Afdeling OF • Opvoereksamen: 150 • 'n Kandidaat sal 'n punt uit 150 behaal vir voortdurende besinningsdenke en maak van veelvuldige inskrywings oor die voorbereiding vir die Opvoereksamen, van kwartaal 1 tot 4 (intern graad 10 en 11) aan die einde van kwartaal 4 en van kwartaal 1 tot 3 (ekstern graad 12) aan die einde van kwartaal 3

BYLAE B

STANDAARDISERING	OPSTEL
<p>ONDERWYSERS:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebruik hierdie riglyne om die nasionale standaardisering van die opstel te verseker. • Heg hierdie riglyne aan die Assesseringstaakplan. • Gebruik hierdie riglyne om te verseker dat die volgende gedek word: 	
1	<p>OPDRAG MET INSTRUKSIES VIR DIE LEERDER</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verskaf 'n geskrewe opdrag met gedetailleerde instruksies wat op 'n 'leer-om-te-leer'- en 'leer-deur-te-doen'-fokus gebaseer is om die taak te voltooi. Noem die ondersteunende konseptuele raamwerk wat gegrond is op 'n drievoudige leersfokus op die 'wat, waarom en hoe' van die uitkomst wat behaal moet word en bewyse wat versamel moet word. • Baseer die opdrag en instruksies op die relevante KABV- Breë Onderwerpe en Onderwerpe wat aan die leerder onderrig word. • Gebruik duidelike en ondubbelsinnige instruksies, gepaste terminologie, bv. ontleed/beskryf/vergelyk/evalueer/voorspel/eie opinie en wat is die kwaliteit en aantal bewyse wat die leerder vir daardie aksiewerkwoord moet insamel. • Verseker dat die opstelonderwerp leiding en riglyne gee as raamwerk vir die leerder se begrip en interpretasie. • Verduidelik die: <ul style="list-style-type: none"> ○ Formaat ○ Doelwit en inhoud ○ Beskikbare bronne ○ Omvang en beperkinge ○ Kriteria waarvolgens die PAT geassesseer sal word deur na die rubriekriteria te verwys, met die klem op die hoogste vlak van gehalte • Toon sensitiwiteit en respek vir geslag, inklusiwiteit, kultuur, klas, ras en godsdiens. • Gee 'n duidelike, nie-onderhandelbare sperdatum vir die inlewer van die PAT.
2	<p>FORMAAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dit moet 'n formele struktuur wees, bv. skryf in paragrawe, gebruik kernidees. • Dit moet uit 'n Inleiding, Hoofliggaam van kennis en 'n Gevolgtrekking/Opsomming bestaan. • Die lengte en gewig kan deur die volgende gelei word: ± 1 bladsy; ongeveer ± 250 woorde.
3	<p>DOELWIT EN INHOUD</p> <p>Die Opstel moet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Die onderrig van die KABV- Breë Onderwerpe en Onderwerpe in die klaskamer integreer en konseptualiseer • Op 'n betekenisvolle manier besin oor onderrig in die klaskamer en bewys lewer van die deurlopende ontwikkeling van die leerder • Die leerder se vlak van kognitiewe begrip en toepassing van konsepte (inhoud, kennis, vaardighede en houdings) toon • Praktiese ervaring en teoretiese ondersteuningsmateriaal (oefeninge, aktiwiteite, repetisies, klasnotas en ander bronmateriaal) integreer • Dramatiese kunste-terminologie (die taal van drama) in alle geskrewe aanbiedings gebruik • Gespesialiseerde taal in geval van inheemse kennisstelsels verduidelik en daarby hou • Vir die Opvoerkomponent van die PAT voorberei
4	<p>BRONNE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Baseer die inhoud van die Opstel die KABV- Breë Onderwerpe en hulle onderskeie Onderwerpe. • Gebruik, besin krities oor en pas die handboek, toneeltekste, klasnotas en praktiese werk kreatief toe.

BYLAE C

STANDAARDISERING	NAVORSING
<p>ONDERWYSERS:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebruik hierdie riglyne om die nasionale standaardisering van die navorsing te verseker. • Heg hierdie riglyne aan die Assesseringstaakplan. • Gebruik hierdie riglyne om te verseker dat die volgende gedek word: 	
1	<p>OPDRAG MET INSTRUKSIES VIR DIE LEERDER</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verskaf 'n geskrewe opdrag met gedetailleerde instruksies wat gebaseer is op 'n fokus op 'leer-hoe-om-te-leer' en 'leer-deur-te-doen' om die taak te voltooi. Noem die ondersteunende konseptuele raamwerk wat gegrond is op 'n drievoudige leerfokus op die 'wat, waarom en hoe' van die uitkomst wat behaal moet word en bewyse wat ingesamel moet word. • Baseer die opdrag en instruksies op die relevante KABV- Breë Onderwerpe en Onderwerpe wat aan die leerder onderrig word. • Gebruik duidelike en ondubbelsinnige instruksies, gepaste terminologie, bv. ontleed/beskryf/vergelyk/ evalueer/voorspel/eie opinie en wat is die kwaliteit en aantal bewyse wat die leerder vir die aksiewerkwoord moet insamel. • Verduidelik die: <ul style="list-style-type: none"> ○ Formaat, Doelwit en inhoud ○ Beskikbare bronne ○ Omvang en beperkinge ○ Kriteria waarteen die PAT geassesseer sal word deur na die rubriekriteria te verwys, met die klem op die hoogste vlak van gehalte. • Toon sensitiwiteit en respek vir geslag, inklusiwiteit, kultuur, klas, ras en godsdiens. • Gee 'n duidelike, nie-onderhandelbare sperdatum vir die inlewer van die PAT.
2	<p>FORMAAT</p> <p>Kan enige van die volgende opsies wees:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geskrewe aanbieding (d.i. navorsingsopstel met 'n inleiding, hoofliggaam met kennis, gevolgtrekking/ opsomming. • 'n Minimum van ± 300 woorde, wat ongeveer 2 bladsye is • Mondelinge aanbieding, ondersteun deur geskrewe materiaal (notas, dinkskrum, ens.), 3–5 minute per leerder • Forumbespreking/debat en bygaande geskrewe dokument (15 minute per groep van 5) • Media: Filmtonele/video/TV-insetsels/radio/koerantartikels: 3–5 minute • PowerPoint-aanbiedings: 3–5 minute per leerder • Onderhoude en bygaande geskrewe dokumente (5 minute per paar/groep) • Modelle (van verhoogtypes, stelontwerpe, dekor, rekwisiete, kostuums) met bygaande geskrewe bewyse • Collage, gemengde media of montage
3	<p>DOELWIT EN INHOUD</p> <p>Die navorsing moet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Die onderrig van die KABV- Breë Onderwerpe en Onderwerpe in die klaskamer integreer en konseptualiseer • Op 'n betekenisvolle manier besin oor onderrig in die klaskamer en bewys lewer van die deurlopende ontwikkeling van die leerder • Die leerder se vlak van kognitiewe begrip en toepassing van konsepte (inhoud, kennis, vaardighede en houdings) toon. Verder moet die klem nie net op 'n verskeidenheid vrae met verskillende kognitiewe moeilikheidsvlakke en kompleksiteit wees nie, maar dit moet op 'n deursigtige manier die maniere waarop die leerders dink en hul 'dinkgewoonte' agter die konstruksies van vrae en hulle narratiewe toon. • Praktiese ervaring en teoretiese ondersteuningsmateriaal (oefeninge, aktiwiteite, repetisies, klasnotas en ander bronmateriaal) integreer • Dramatiesekunste-terminologie (die taal van drama) in alle geskrewe aanbieding gebruik • Gespesialiseerde taal in geval van inheemse kennisstelsels verduidelik en daarby hou • Vir die Opvoerkomponent van die PAT voorberei
4	<p>BRONNE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Baseer die inhoud van die Opstel die KABV- Breë Onderwerpe en hulle onderskeie Onderwerpe. • Gebruik, besin krities oor en pas die handboek, dramatekste, klasnotas en praktiese werk kreatief toe. • Ondersoek 'n verskeidenheid bronne (onderhoude, veldtoetse, menslike hulpbronne, boeke, koerante, televisie, film, internet, ens.) • Kies en gebruik 'n minimum van twee bronne (NIE meer as een internetbron NIE) • Gee verwysings van al die bronne wat ondersoek en gebruik is • Gebruik die Oxford-verwysingstelsel • Moenie plagiaat pleeg nie • Pas etiese gebruik van bronne toe, insluitend mondelingse onderhoude uit etnografiese studies en 'kenners' se opinies uit inheemse kennisstelsels. • Onderwysers ondersoek die internetadresse en hardekopiebronne wat deur die leerders verskaf word, om te verseker dat al die bronne eties aangewend is.

BYLAE D

JOERNAAL	ASSESSERINGSINSTRUMENT					RUBRIEK
VLAK	1	2	3	4	5	
PUNTE	0–9	10–19	20–29	30–39	40–50	
BESKRYWERS	NIE BEHAAL NIE	GEMIDDELDE PRESTASIE	BEVREDIGENDE PRETASIE	VERDIENSTELIKE PRESTASIE	UITSTEKENDE PRESTASIE	
Aanteken	Aanteken van vaardighede, kennis, waardes, tegnieke, oefeninge en dramatiese/teater-elemente het gebrek aan detail en akkuraatheid	Aanteken van vaardighede, kennis, waardes, tegnieke, oefeninge en dramatiese/teater-elemente is beperk	Aanteken van vaardighede, kennis, waardes, tegnieke, oefeninge en dramatiese/teater-elemente is akkuraat sonder insig	Aanteken van vaardighede, kennis, waardes, tegnieke, oefeninge en dramatiese/teater-elemente is gedetailleerd, omvattend met insig	Aanteken van vaardighede, kennis, waardes, tegnieke, oefeninge en dramatiese/teater-elemente is uitstaande en toon hoë mate van insig	
Inhoud Besinning	Besinning toon gebrek aan kritiese denke. Oppervlak-kige konneksies word met vaardighede, kennis, inhoud en konsepte gemaak	Besinning toon beperkte kritiese denke in toepassing, analisering en/of evaluering gemaak met vaardigheid, kennis, inhoud en konsepte. Minimale konneksies gemaak deur verduidelikings, afleidings, en/of voorbeelde.	Besinning toon beperkte kritiese denke in toepassing, analisering en/of evaluering gemaak met vaardigheid, kennis, inhoud en konsepte. Konneksies gemaak deur verduidelikings, afleidings, en/of voorbeelde.	Besinning toon hoë mate van kritiese denke in toepassing, analisering en/of evaluering gemaak met vaardigheid, kennis, inhoud en konsepte. Konneksies gemaak deur verduidelikings, afleidings, en/of voorbeelde	Besinning toon 'n uitstekende mate van kritiese denke in toepassing, analisering en/of evaluering gemaak met vaardigheid, kennis, inhoud en konsepte. Insiggewende relevante konneksies gemaak deur kontekstuele verduidelikings, afleidings en voorbeelde.	
Persoonlike groei	Toon onvoldoende bewys van besinning oor eie werk. Persoonlike groei en bewustheid is nie duidelik nie en/of toon 'n neutrale ervaring met weglaatbare persoonlike impak. Gebrek aan genoeg afleidings, voorbeelde, persoonlike insig en uitdagings, en/of toekomstige gevolge word oorgesien.	Toon beperkte bewys van besinning oor eie werk. Toon onvoldoende persoonlike groei en bewustheid deur 'n paar of simplistiese afleidings gemaak, voorbeelde, insigte, en/of uitdagings wat nie goed ontwikkel is nie. Minimale denke oor die toekomstige gevolge van huidige ervaring.	Toon bewys van besinning oor eie werk. Toon bevredigende persoonlike groei en bewustheid deur 'n paar afleidings gemaak, voorbeelde, insigte en/of uitdagings. Daar is denke oor die toekomstige gevolge van huidige ervaring.	Toon sterk bewys van besinning oor eie werk. Toon bevredigende persoonlike groei en bewustheid deur 'n paar afleidings gemaak, voorbeelde, insigte en/of uitdagings. Daar is denke oor die toekomstige gevolge van huidige ervaring.	Toon sterk en insiggewende bewys van besinning oor eie werk. Toon belangrike persoonlike groei en bewustheid van dieper betekenis deur afleidings gemaak, voorbeelde, goed ontwikkelde insigte en wesenlike diepte in persepsie en uitdagings. Vat huidige ervaring saam in toekomstige gevolge.	
Denke, Navraag, en Onderzoek	Druk 'n paar idees met beperkte steun van relevante bewyse of redes uit. Kritiese, kreatiewe en probleem-oplossingsdenke is beperk en simplisties.	Druk 'n paar idees met steun van relevante bewyse of redes uit. Kritiese, kreatiewe en probleem-oplossingsdenke is voldoende.	Druk die meeste idees met steun van relevante bewyse of redes uit. Kritiese, kreatiewe en probleem-oplossingsdenke is omvattend en bied baie insig.	Druk idees, met steun van relevante bewyse of redes uit. Kritiese, kreatiewe en probleem-oplossingsdenke is omvattend en bied baie insig.	Druk baie idees met effektiewe steun van relevante bewyse of redes uit. Kritiese, kreatiewe en probleem-oplossingsdenke is hoogs ontwikkel en bied kreatiewe insig.	
Kreatiewe Toepassing	Inhoud, konsepte, vaardighede en kennis (teater en dramatiese), in verband met beplanning vir voortgesette persoonlike ontwikkeling, is beperk en simplisties.	Inhoud, konsepte, vaardighede en kennis (teater en dramatiese), in verband met beplanning vir voortgesette persoonlike ontwikkeling, is voldoende met 'n bietjie insig.	Inhoud, konsepte, vaardighede en kennis (teater en dramatiese), in verband met beplanning vir voortgesette persoonlike ontwikkeling, is omvattend met insig.	Inhoud, konsepte, vaardighede en kennis (teater en dramatiese), in verband met beplanning vir voortgesette persoonlike ontwikkeling, is omvattend met 'n hoë vlak van insig.	Inhoud, konsepte, vaardighede en kennis (teater en dramatiese), in verband met beplanning vir voortgesette persoonlike ontwikkeling, 'n hoogs insiggewende begrip van die verhouding tussen hierdie komponente.	

BYLAE E

OPSTEL		ASSESSERINGSINSTRUMENT	RUBRIEK
KATEGORIE	PUNT %	VLAKBESKRYWERS	
Uitstaande prestasie	80–100	Goed georganiseerd, volledig en logies, afgeronde struktuur. Ondersteun deur 'n uitstaande vlak van bevoegdheid. In staat om inligting te verwerk tot 'n oorspronklike vertolking en deurdagte keuse van feite. Gebruik 'n verskeidenheid oorspronklike en/of relevante dramatiese verwysings. Insiggewend; vloeiend; waarneming en kennis word treffend uiteengesit.	
Verdienselike prestasie	70–79	Goed georganiseerd, omvattend, afgeronde struktuur. Ondersteun deur 'n hoë vlak van bevoegdheid om inligting te verwerk tot 'n oorspronklike interpretasie en deurdagte keuse van feite. Gebruik oorspronklike en ongewone keuse van relevante dramatiese verwysings. Toon insig; waarneming en kennis is goed uiteengesit.	
Verdienselike prestasie	60–69	Georganiseerd, omvattend, 'n bevredigende vlak van bevoegdheid, sommige foute is waarneembaar in die struktuur van die opstel. Interessante aanbieding, duidelike stellings, oortuigend, eenvoudige taalgebruik. Word ondersteun deur 'n keuse van relevante dramatiese verwysings. Toon 'n goeie begrip van die tema/taak, sommige stellings toon insig. Moeite is gedoen met die aanbieding.	
Voldoende prestasie	50–59	Struktuur nie altyd logies en georganiseerd nie, aanvaarbare poging met die aanbieding. Toon basiese begrip, maar is geneig om ondeurdagte en gestereotipeerde antwoorde te verskaf. Genoegsame keuse van relevante dramatiese verwysings. Genoegsame navorsing, maar kom gememoriseer voor. Nie altyd 'n hoë vlak van insig nie, by tye verbeeldingloos, maar regverdig soms bespreking van onderwerp.	
Gemiddelde prestasie	40–49	Nie altyd georganiseerd of logiese struktuur nie. Nie altyd genoeg inligting nie, enkele oomblikke van insig. Beperkte seleksie van inligting. Swak taalvaardighede. Argument word nie met bespreking ondersteun nie.	
Elementêre prestasie	30–39	Verward – geen struktuur nie, beperkte woordeskat, min poging aangewend om inligting op 'n aanvaarbare manier aan te bied. Baie min inligting, deurmekaar, moeilik om te volg, dikwels irrelevant. Swak taalvaardigheid. Argument nie ondersteun deur bespreking nie.	
Nie behaal nie	0–29	Onsamehangend, baie min werk ingedien, beperkte vaardighede. Irrelevante inligting neergeskryf, geen bespreking om argument te ondersteun nie.	

BYLAE F

NAVORSING		ASSESSERINGSINSTRUMENT	RUBRIEK
KATEGORIE	PUNT %	VLAKBESKRYWERS	
Uitstaande prestasie	80–100	Goed georganiseerd, volledig en logies, afgeronde struktuur. Ondersteun deur 'n uitstaande vlak van bevoegdheid. In staat om inligting te verwerk tot 'n oorspronklike interpretasie en deurdagte keuse van feite. Gebruik 'n verskeidenheid oorspronklike en/of relevante dramatiese verwysings en/of filmtonele. Insiggewend; vloeiend; waarneming en kennis word treffend uiteengesit. Indien modelle of gemengde media gebruik is, is dit goed uitgevoer en komplementeer dit die navorsing.	
Verdienslike prestasie	70–79	Goed georganiseerd, omvattend en samehangend, afgeronde struktuur. Ondersteun deur 'n hoë vlak van bevoegdheid om inligting te verwerk tot 'n oorspronklike vertolking en deurdagte keuse van feite. Gebruik oorspronklike en ongewone keuse van relevante dramatiese verwysings en/of filmtonele. Toon insig; waarneming en kennis is goed uiteengesit. Indien modelle of gemengde media gebruik is, komplementeer dit die navorsing.	
Bevredigende prestasie	60–69	Georganiseerd, omvattend, 'n bevredigende vlak van bevoegdheid, sommige klein foutjies is waarneembaar in die struktuur van die opstel. Interessante aanbieding, duidelike stellings, oortuigend, eenvoudige, direkte taalgebruik. Word ondersteun deur 'n keuse van relevante dramatiese verwysings en/of filmtonele. Toon 'n goeie begrip van die tema/taak, sommige stellings toon insig. Moeite is gedoen met die aanbieding. Indien modelle of gemengde media gebruik is, hou dit verband met die navorsing.	
Voldoende prestasie	50–50	Struktuur nie altyd logies en georganiseerd nie, redelike moeite is met die aanbieding gedoen. Toon basiese begrip, maar is geneig om ondeurdagte en gestereotipeerde antwoorde te verskaf. Genoegsame keuse van relevante dramatiese verwysings en of filmtonele. Genoegsame navorsing maar kom memoriseer voor. Nie altyd 'n hoë vlak van insig nie, by tye verbeeldingloos, maar regverdig soms bespreking van onderwerp. Indien modelle of gemengde media gebruik is, word dit nie altyd deur die navorsing ondersteun nie.	
Gemiddelde prestasie	40–49	Nie altyd georganiseerd of logiese struktuur nie. Nie altyd genoeg inligting nie, paar oomblikke van insig. Beperkte keuse van inligting. Swak taalvaardighede. Argument word nie met bespreking ondersteun nie. Enige modelle of gemengde media wat gebruik word, word nie goed uitgevoer nie of is nie werklik relevant nie.	
Elementêre prestasie	30–39	Verward – geen struktuur nie, beperkte woordeskat, min poging aangewend om inligting op 'n aanvaarbare manier aan te bied. Baie min inligting, deurmekaar, moeilik om te volg, dikwels irrelevant. Swak taalvaardigheid. Argument nie ondersteun deur bespreking nie. Dit is onwaarskynlik dat 'n ondersteunende model gebruik is, enige gemengde media sal swak uitgevoer weer.	
Nie behaal nie	0–29	Onsamehangend, baie min werk ingedien, beperkte vaardighede. Irrelevante inligting neergeskryf, geen bespreking om argument te ondersteun nie.	

TEMA-/OUDISIE-PROGRAM: ASSESSERINGSINSTRUMENTE: RUBRIEKE**BYLAE G**

UITTREKSEL (PROSA)		ASSESSERINGSINSTRUMENT		RUBRIEK
PUNTE	66–100	30–65	0–29	
KRITERIA	BEHAAL MET VERDIENSTE	BEHAAL	GEDEELTELIK BEHAAL	
Vorbereiding	Die leerder ken die woorde van die toneel en lewer bewys van besinning, beplanning en repetisie	Die leerder ken die woorde, maar toon tekens van onsekerheid of onvoldoende repetisie.	Die leerder ken nie die woorde van die toneel nie en toon geen teken van besinning, beplanning of repetisie nie.	
Begrip van toneel	Die leerder toon begrip van die toneel soos wat dit binne die konteks van die toneelstuk as 'n geheel voorkom. Hy/Sy verstaan die basiese dilemma/konflik van die toneel, sy/haar karakter en hul motivering.	Daar is tekens van 'n mate van begrip van die toneel, maar sekere aspekte is oorgesien, of is nie deurlopend konsekwent nie. Daar kan moontlik 'n verkeerde vertolking van die gegewe omstandighede wees.	Die leerder toon min of geen begrip van die toneel binne die konteks van die toneelstuk as 'n geheel nie. Hy/Sy verstaan nie die basiese dilemma/konflik van die toneel, sy/haar karakter en hul motivering nie. Die gegewe omstandighede word geheel en al verkeerd vertolk.	
Vokale karakterisering	Die leerder toon begrip van die elemente van stemwerk en om die persoonlikheid, agtergrond, klas, ouderdom, opvoeding en status van die spreker te kommunikeer. Hy/Sy is in staat om 'n teks te vertolk, gepaste keuses ten opsigte van karakterisering te maak en hierdie karaktereienskappe toe te pas sonder vokale spanning/oreïsing. Hierdie karaktereienskappe kan toonhoogte, intonasie, omvang, ritme, aksent, stemtoon en kwaliteit insluit om hul karakter se stem suksesvol en op gepaste wyse oor te dra.	Die leerder is gedeeltelik suksesvol in die skep en volhou van vokale karakterisering, of daar kan moontlik tekens van vokale spanning/oreïsing wees. Sekere aspekte van die karakterisering kan moontlik onvanpas vir die betrokke karakter of konteks wees.	Die leerder is onsuksesvol in die skep en volhou van vokale karakterisering, of daar is deurlopende vokale spanning/oreïsing in die aanbieding. Die vokale karakterisering is onvanpas vir die betrokke karakter of konteks.	
Vokale duidelikheid	Die leerder praat duidelik en hoorbaar. Hy/Sy is in staat om die gepaste volume vir 'n ruimte te produseer, sonder vokale spanning/oreïsing.	Die leerder is gedeeltelik suksesvol om duidelik en hoorbaar te praat. Daar is momentele insinkings, of oomblikke van spanning/oreïsing.	Die leerder is onsuksesvol om duidelik en hoorbaar te praat. Volume kan slegs verkry word deur vokale spanning/oreïsing.	
Fisiese karakterisering	Die leerder toon die vermoë om sy/haar liggaam aan te pas ten opsigte van postuur, energie, gewig, grootte en kwaliteit van gebare, fisiese ritmes en gewoontes, sodat 'n gepaste fisikaliteit vir sy/haar karakter op suksesvolle en gepaste wyse oorgedra word.	Die leerder is gedeeltelik suksesvol met die skep en volhou van 'n fisiese karakterisering, of daar mag tekens van onnodige spanning wees. Sekere aspekte van die karakterisering mag moontlik onvanpas vir die betrokke karakter of konteks wees.	Die leerder is onsuksesvol met die skep en volhou van 'n fisiese karakterisering, of daar is regdeur die aanbieding oormatige en onnodige spanning. Die fisiese karakterisering is onvanpas vir die betrokke karakter of konteks.	
Verhoogsin – gebruik van ruimte	Die leerder toon die vermoë om die verhoogruimte op gepaste en interessante wyse te gebruik, op so 'n wyse dat die spel duidelik met die gehoor kommunikeer en die begrip van die veranderende dinamika van die verhouding wat ondersoek word, oordra. Alle beweging is gemotiveerd.	Die leerder is gedeeltelik suksesvol om die verhoogruimte op gepaste en interessante wyse aan te wend. Dit kan wees as gevolg van selfbewustheid, roofspel, onseker bewegings, of by tye ongemotiveerde bewegings.	Die leerder slaag nie daarin om die verhoogruimte op gepaste en interessante wyse te gebruik nie. Hy/Sy is deurgaans selfbewus, roof die spel, is onseker en beweeg dikwels sonder motivering.	
Emosionele aansluiting	Die leerder toon die vermoë om op effektiewe en gepaste wyse by die emosies van sy/haar karakter aan te sluit, sodat die gehoor oortuig is van die geloofwaardigheid van hierdie emosies.	Die leerder is gedeeltelik suksesvol om op effektiewe en gepaste wyse by die emosies van sy/haar karakter aan te sluit; hy/sy mag moontlik nie altyd oortuigend wees nie, of hulle kan partykeer op onvanpaste wyse reageer.	Die leerder slaag nie daarin om by die emosie van die karakter op 'n gepaste en effektiewe wyse aan te sluit nie; hy/sy is onoortuigend, of sy/haar emosionele keuses is geheel en al onvanpas.	

BYLAE H

UITTREKSEL (TONEEL)		ASSESSERINGSINSTRUMENT		RUBRIEK
PUNTE	66–100	30–65	0–29	
KRITERIA	BEHAAL MET VERDIENSTE	BEHAAL	GEDEELTELIK BEHAAL	
Vertolking van subteks	Die leerder toon begrip van die subteks en bedoeling om die karakter se spreekbeurte en aksies vir 'n gehoor verstaanbaar te maak. Die karakter se innerlike lewe word verken en regdeur die opvoering volgehou.	Die leerder is gedeeltelik suksesvol met betrekking tot die speel van die subteks en bedoelings, en om die karakter se woorde en aksies vir 'n gehoor verstaanbaar te maak. Die karakter se innerlike lewe word nie ten volle volgehou gedurende die opvoering nie.	Die leerder slaag nie daarin om die subteks en bedoelings uit te spel nie. Spreekbeurte en aksies kom ongemotiveerd voor, min bewys word gelewer dat daar oor die subteks nagedink is, woorde word afgerammel/opgesê en die karakter se innerlike lewe word glad nie gedurende die opvoering volgehou nie.	
Interaksie – luister	Die leerder toon die vermoë om in karakter te bly wanneer hy/sy nie praat nie of as hy/sy nie die fokus van die aandag is nie en hou aan om heeltyd na die ander karakters op die verhoog te luister en op hulle te reageer.	Die leerder bly nie konsekwent in karakter wanneer hy/sy nie praat nie of as hy/sy nie die fokus van die aandag is nie; reaksies op die ander karakters en luister word nie regdeur die toneel volgehou nie.	Daar is min of geen bewyse dat daar in karakter gebly word wanneer hy/sy nie praat of as hy/sy nie die fokus van die aandag is nie; daar is min reaksie op die ander karakters nie en hy/sy luister min of glad nie.	
Ontwikkeling van verhouding	Die leerder toon 'n begrip van sy/haar karakter se status in verhouding tot die ander karakters in die toneel en hy/sy laat die verhouding tussen die karakters toe om te groei, ontwikkel en gepas te verander.	Die leerder is inkonsekwent met sy/haar demonstrasie van sy/haar karakter se status in verhouding tot die ander karakters in die toneel nie; die verhouding tussen die karakters groei, ontwikkel en verander nie.	Die leerder is onbewus van sy/haar karakter se status in verhouding tot die ander karakters in die toneel; die verhouding tussen die karakters groei, ontwikkel en verander nie deur die loop van die toneel nie.	
Geloofwaardigheid	Die leerder is ten alle tye binne die konteks van die toneel of toneelstuk geloofwaardig.	Die leerder is in sommige oomblikke in die konteks van die toneel of toneelstuk geloofwaardig.	Die leerder is selde binne die konteks van die toneel of toneelstuk geloofwaardig.	
Struktuur van toneel	Die leerder toon begrip van hoe die dramaturg die toneel gestruktureer het. Die toneel het 'n duidelike begin, middel en einde. Daar is 'n klimaks of hoogtepunt in die toneel.	Die toneel het nie 'n duidelike begin, middel en einde nie. Die klimaks word nie ten volle gerealiseer nie.	Daar is min bewys van struktuur, geen werklike aanduiding van 'n begin, middel en einde nie en die klimaks word nie gerealiseer nie.	
Skep van gepaste genre/styl	Die leerder toon die vermoë om genre en styl op gepaste wyse te vertolk en om aan die vereistes van die genre/styl in aspekte soos die verhouding met die gehoor, geloofwaardigheid binne die styl, tydsberekening, gepaste fisiese handeling en dies meer te voldoen.	Daar is 'n poging om genre en styl op gepaste wyse te vertolk, maar die vereistes van die genre/styl word nie deurgaans ten volle in die toneel gerealiseer nie.	Daar is min of geen pogings om genre en styl op gepaste wyse te vertolk nie en die vereistes van die genre/styl word nie deurgaans in die toneel gerealiseer nie.	
Impak van toneel	Die toneel is onvergeetlik, effektief en innemend.	Die toneel het 'n paar onvergeetlike, effektiewe en innemende oomblikke, maar dit is inkonsekwent.	Die toneel het min of geen onvergeetlike, effektiewe, innemende oomblikke nie.	

BYLAE I

MONOLOOG		ASSESSERINGSINSTRUMENT		RUBRIEK
PUNTE	66–100	30–65	0–29	
KRITERIA	BEHAAL MET VERDIENSTE	BEHAAL	GEDEELTELIK BEHAAL	
Vorbereiding	Die leerder ken die woorde van die monoloog en lewer bewys van nadenke, beplanning en repetisie.	Die leerder ken die woorde, maar toon tekens van onsekerheid of onvoldoende repetisie.	Die leerder ken nie die woorde van die monoloog nie en toon geen teken van nadenke, beplanning of repetisie nie.	
Begrip van monoloog	Die leerder toon uitstaande begrip van die monoloog soos wat dit binne die konteks van die toneelstuk as 'n geheel voorkom. Hy/Sy verstaan die basiese dilemma/konflik van die monoloog, sy/haar karakter en motivering.	Daar is tekens van 'n mate van begrip van die monoloog, maar sekere aspekte is oorgesien, of is nie deurlopend konsekwent nie. Daar kan moontlik 'n verkeerde vertolking op die basis van die gegewe omstandighede wees.	Die leerder toon min of geen begrip van die monoloog binne die konteks van die toneelstuk as 'n geheel nie. Hy/Sy verstaan nie die basiese dilemma/konflik van die monoloog, sy/haar karakter en die motivering nie. Die gegewe omstandighede word geheel en al verkeerd geïnterpreteer.	
Vokale karakterisering	Die leerder toon 'n duidelike begrip van hoe al die elemente van stemwerk saamkom om die persoonlikheid, agtergrond, klas, ouderdom, opvoeding en status van die spreker oor te dra. Sy/Hy is in staat om 'n teks te vertolk, gepaste keuses ten opsigte van karakterisering te maak en om dit sonder vokale ooreising te gebruik. Hierdie eienskappe kan toonhoogte, intonasie, omvang, ritme, aksent, toon en gehalte insluit om die karakter suksesvol en gepas oor te dra.	Die leerder is gedeeltelik suksesvol om 'n vokale karakterisering te skep en te volhou, of daar is aanduidings van vokale ooreising. Sekere aspekte van die karakterisering kan vir die spesifieke karakter of konteks onvanpas wees.	Die leerder slaag nie daarin om 'n vokale karakterisering te skep en deur die hele opvoering vol te hou nie, of daar is vokale ooreising deur die hele opvoering. Die vokale karakterisering is onvanpas vir die spesifieke karakter of konteks.	
Vokale duidelikheid	Die leerder praat duidelik en hoorbaar vir goeie kommunikasie. Hy/sy is in staat om die geskikte volume vir 'n ruimte te produseer, sonder vokale ooreising.	Die leerder is gedeeltelik suksesvol om duidelik en hoorbaar te praat. Daar is kortstondige insinkings, of oomblikke van ooreising.	Die leerder slaag nie daarin om duidelike en hoorbaar te praat nie. Volume kan slegs met vokale ooreising verkry word.	
Fisiese karakterisering	Die leerder toon die vermoë om sy/haar liggaam aan te pas ten opsigte van postuur, energie, gewig, grootte en gehalte van gebare, fisiese ritmes en gewoontes, om die fisikaliteit van sy/haar karakter op suksesvolle en gepaste wyse oor te dra.	Die leerder is gedeeltelik suksesvol met die skep en volhou van fisiese karakterisering, of daar kan tekens van onnodige spanning wees. Sekere aspekte van die karakterisering kan onvanpas vir die betrokke karakter of konteks wees.	Die leerder slaag nie daarin om fisiese karakterisering te skep of te volhou nie, of daar word regdeur die opvoering oormatige en onnodige spanning vertoon. Die fisiese karakterisering is onvanpas vir die betrokke karakter of konteks.	
Verhoogsin – gebruik van ruimte	Die leerder toon die vermoë om die verhoogruimte op gepaste en interessante wyse aan te wend, sodat die opvoering duidelik met die gehoor kommunikeer. Alle beweging is gemotiveerd. (LET WEL: In 'n monoloog kan stilte/onbeweeglikheid gepas wees, die fokus moet egter wees op hoe die grootte van die toneelruimte gevul moet word sodat die gehoor deur die opvoering geraak kan word.)	Die leerder is gedeeltelik suksesvol om die verhoogruimte op gepaste en interessante wyse aan te wend. Dit kan soms wees as gevolg van selfbewustheid en onseker bewegings of ongemotiveerde.	Die leerder slaag nie daarin om die verhoogruimte op gepaste en interessante wyse te gebruik nie. Hy/Sy is deurgaans selfbewus en beweeg dikwels sonder motivering.	
Emosionele aansluiting	Die leerder toon die vermoë om op effektiewe en gepaste wyse by die emosies van sy/haar karakter aan te sluit, sodat die gehoor oortuig is van die geloofwaardigheid van hierdie emosies.	Die leerder is gedeeltelik suksesvol om op gepaste en effektiewe wyse by sy/haar karakter se emosies aan te sluit; hy/sy kan moontlik nie ten alle tye oortuigend wees nie, of hy/sy kan soms op onvanpaste wyse reageer.	Die leerder slaag nie daarin om om by die emosies van sy/haar karakter op 'n gepaste en effektiewe wyse aan te sluit nie; hy/sy is onoortuigend, of sy/haar emosionele keuses is geheel en al onvanpas.	

BYLAE I (vervolg)

MONOLOOG	ASSESSERINGSINSTRUMENT		RUBRIEK
PUNTE	66–100	30–65	0–29
KRITERIA	BEHAAL MET VERDIENSTE	BEHAAL	GEDEELTELIK BEHAAL
Speel van subteks	Die leerder toon begrip van die subteks en bedoeling wat gebruik word om die karakter betekenisvol aan die gehoor oor te dra. Die karakter se innerlike lewe word verken en deur die hele opvoering volgehou.	Die leerder is gedeeltelik suksesvol om subteks en bedoeling te speel, en dra die karakter betekenisvol aan die gehoor oor. Die karakter se innerlike lewe word nie ten volle volgehou gedurende die opvoering nie.	Die leerder slaag nie daarin om subteks en bedoelings uit te speel nie. Woorde en aksies kom ongemotiveerd voor, daar is min bewys van nadenke deur die hele subteks, woorde word opgesê en die karakter se innerlike lewe word glad nie gedurende die opvoering volgehou nie.
Vertolking van karakter	Die leerder vertolk die karakter op 'n intelligente wyse en maak keuses wat effektief en gepas is, gebaseer op sy/haar kennis van die toneelstuk waaruit die monoloog geneem is.	Die leerder is gedeeltelik suksesvol in die vertolking van die karakter; sekere keuses is nie so effektief of gepas as wat verwag word nie, of daar is bewyse van 'n tekort aan begrip van die gegewe omstandighede van die toneelstuk.	Die leerder misluk in die vertolking van die karakter; hy/sy maak heeltemal onvanpaste keuses wat nie effektief is nie en daar is bewyse dat die gegewe omstandighede van die toneelstuk misverstaan is.
Verhouding tot luisteraar	Die leerder toon die vermoë om die onsigbare luisteraar deur middel van visualisasie te skep, of, indien dit gepas is, die gehoor as hierdie luisteraar te gebruik. Hy/Sy toon 'n begrip van sy/haar karakter se status in verhouding tot die luisteraar en sy/haar moontlike reaksies op wat tydens die verloop van die monoloog gesê word.	Die leerder is gedeeltelik suksesvol in die skep van 'n onsigbare luisteraar deur middel van visualisasie, of deur die gehoor as die luisteraar te gebruik. Daar is 'n mate van begrip vir sy/haar karakter se status in verhouding tot die luisteraar, maar min begrip van watter reaksies daar is.	Die leerder slaag nie daarin om die onsigbare luisteraar deur middel van visualisering te skep nie. Daar is min begrip vir hul karakter se status in verhouding tot die luisteraar, of wat hulle moontlike reaksies mag wees.
Geloofwaardigheid	Die leerder is ten alle tye binne die konteks van die monoloog geloofwaardig.	Die leerder is in sekere opsigte binne die konteks van die monoloog geloofwaardig.	Die leerder is selde binne die konteks van die monoloog geloofwaardig.
Struktuur van monoloog	Die leerder toon begrip van hoe die dramaturg die monoloog gestruktureer het. Die monoloog het 'n duidelike begin, middel en einde.	Die leerder het nie 'n duidelike onderskeid tussen begin, middel en einde getref nie. Die klimaks word nie ten volle gerealiseer nie.	Daar is min bewys van struktuur, geen werklike aanduiding van 'n begin, middel en einde nie en die klimaks word nie gerealiseer nie.
Ritmes/Vorm van monoloog	Die leerder toon 'n begrip van die eb en vloe van die monoloog, die gebruik van tempo om 'n klimaks te beklemtoon of te bou, die veranderende ritmes van verskillende maatslae in die monoloog.	Die leerder skep nie deurgaans genoegsame variasie in die monoloog nie, tempo is by tye te reëlmatig of eentonig en daar is min bewys van verskillende maatslae in die monoloog.	Daar is min of geen variasie in die monoloog nie, tempo is te reëlmatig of eentonig en daar is geen bewys van verskillende maatslae in die monoloog nie.
Skep van gepaste genre/styl	Die leerder toon die vermoë om genre en styl op gepaste wyse te vertolk en dan aan die vereistes van die genre/styl ten opsigte van aspekte soos die verhouding met die gehoor, geloofwaardigheid binne die styl, tydsberekening, gepaste fisiese handeling, ens. te voldoen.	Daar is 'n poging om genre en styl op gepaste wyse te vertolk, maar die vereistes van die genre/styl word nie deurgaans ten volle in die monoloog gerealiseer nie.	Daar is min of geen poging om genre en styl op gepaste wyse te vertolk nie en die vereistes van die genre/styl word nie deurgaans in die monoloog gerealiseer nie.
Impak van monoloog	Die monoloog is onvergeetlik, effektief en innemend.	Die monoloog het 'n paar onvergeetlike, effektiewe en innemende oomblikke, maar dit is inkonsekwent.	Die monoloog het min of geen onvergeetlike, effektiewe, innemende oomblikke nie.

BYLAE J

BEWEGING	ASSESSERINGSINSTRUMENT		RUBRIEK
	PUNTE	66–100	30–65
KRITERIA	BEHAAL MET VERDIENSTE	BEHAAL	GEDEELTELIK BEHAAL
Praktiese/Opvoer/Spel-vaardighede 1. Die vermoë om 'n verskeidenheid bewegings, choreografiestyle en prosesse te verstaan en te gebruik. 2. Die vermoë om vaardigheid en selfvertroue in die uitvoer van beweging te toon, sodat idees verstaan word.	Die leerder kan 'n wye reeks bewegings gebruik om sekwenste te skep en is in staat om verskeie style en prosesse te verstaan en te gebruik. Die leerder toon goeie begrip van ruimte, tyd en dinamika.	Die leerder is in 'n staat om 'n verskeidenheid bewegings te gebruik om sekwenste te skep en toon begrip van style en bewegingsvorms.	Die leerder is in staat om 'n beperkte reeks bewegings te gebruik om sekwenste te skep en toon min begrip van die gebruik van ruimte, tyd en bewegingsdinamika.
	Die leerder tree duidelik en met selfvertroue op, sodat sy/haar bewegingsidees deur die gehoor verstaan word.	Die leerder is in staat om sy/haar idees redelik goed uit te voer, sodat sy/haar bewegingsidees gewoonlik begryp word.	Die leerder is in staat om sommige van bewegingsidees duidelik uit te voer en moet nou meer selfvertroue ontwikkel wanneer sy/haar werk vir ander aangebied word.
Eksperimentering (Ontwikkeling en realisering van idees) 1. Die vermoë om 'n verskeidenheid stimuli, bykomstighede en bewegingstyle te gebruik om sekwenste te skep. 2. Die vermoë om vanaf die oorspronklike stimulus 'n idee uit te brei en te ontwikkel; om verskillende idees met rede en selfvertroue te kies en te verwerp om die opdrag/taak te voltooi.	Die leerder gebruik 'n wye reeks stimuli en bykomstighede met selfvertroue om komplekse sekwenste te skep en toon uitstekende gebruik van verskillende bewegingstyle.	Die leerder begin om 'n paar stimuli en bykomstighede met selfvertroue te gebruik om eenvoudige sekwenste te skep en is besig om 'n reeks bewegingstyle te ontwikkel.	Met hulp kan die leerder party stimuli en bykomstighede gebruik om eenvoudige sekwenste te skep. Die leerder is in staat om eenvoudige bewegingstyle te gebruik om 'n item te voltooi.
	Die leerder kan 'n eenvoudige idee ontwikkel in 'n komplekse sekwenste, en duidelike besluite oor sy/haar werk neem. Die leerder kan sy/haar redes vir die kies van sekere bewegings met selfvertroue verduidelik en gebruik bewegingswoordeskat om te verduidelik wat sy/hy bedoel.	Die leerder kan 'n idee met toenemende selfvertroue ontwikkel, probeer en bewegings kies om die item te voltooi.	Met hulp en aanmoediging kan die leerder 'n eenvoudige idee ontwikkel, dit probeer en bewegings kies wat hy/sy voel by die item pas.
Kritiese Bewustheid 1. Die vermoë om analitiese kommentaar te lewer wat die struktuur en aanbieding van eie en ander se werk help verbeter. 2. Die vermoë om die werk van verskillende bewegingstyle te vergelyk en te kontrasteer.	Die leerder is in staat om gedetailleerde en analitiese kommentaar te lewer op bewegingswerk wat lei tot verbeterings in struktuur en uitvoering.	Die leerder is in staat om kommentaar te lewer wat help om sy/haar eie en ander se werk te verbeter.	Wanneer aangemoedig kan die leerder kommentaar lewer op bewegingswerk wat sy/hy gedoen het om die werk te verbeter.
	Die leerder kan subtiele konneksies en ooreenkomste tussen 'n verskeidenheid bewegingstyle raaksien en kan duidelik beskryf wat hy/sy bedoel.	Die leerder is in staat om die konneksies tussen verskillende bewegingstyle te maak.	Die leerder is in staat om met die aanmoediging van die onderwyser ooglopende konneksies tussen verskillende bewegingswerke raak te sien.
3. Die vermoë om die verskil tussen objektiewe oordeel en persoonlike voorkeur te verstaan wanneer bewegingsvorme geskep, gebruik en bekyk word.	Die leerder toon 'n duidelike begrip van bewegingsvorme en struktuur na aanleiding van sy/haar kommentaar en die woordeskat wat die leerder gebruik. Die leerder is bewus van sy/haar eie voorkeure m.b.t. beweging en kan dit weerhou, of op gepaste wyse gebruik.	Die leerder kan oor bewegings praat met gebruik van gepaste terme/woorde en is besig om bewus te raak van sy/haar eie bewegingsvoorkeure.	Met aanmoediging kan die leerder praat oor hoekom hy/sy van 'n bewegingsitem hou, deur woorde te gebruik wat die inhoud van die beweging beskryf (bv. lyn, vorm, ritme, dinamika, ens.)
Persoonlike en Sosiale Vaardighede 1. Die vermoë om as 'n lid van 'n groep saam te werk en idees te deel sodat die opdrag/taak voltooi word. 2. Die vermoë om 'n idee te ontwikkel en werk onafhanklik te organiseer.	Die leerder werk goed saam as lid van 'n groep en maak baie bydraes en deel baie idees met die groep.	Die leerder werk gewoonlik goed saam met ander mense en maak 'n paar bydraes tot die werk van die groep.	Die leerder kan soms met ander mense saamwerk en 'n paar idees deel om die groepsopdrag/-taak te voltooi.
	Die leerder is baie goed georganiseer en is in staat om idees suksesvol op sy/haar eie te ontwikkel.	Die leerder is in staat om sy/haar werk te organiseer en kan eenvoudige idees op sy/haar eie ontwikkel.	Die leerder kan, met hulp en aanmoediging van die onderwyser, party take op sy/haar eie ontwikkel en voltooi.
3. Die vermoë om fokus en inspanning vol te hou regdeur alle fases en tipes werk/take.	Die leerder bly geïnteresseerd in 'n taak deur al die fases van ontwikkeling en werk hard selfs al is dit 'n moeilike taak/opdrag	Die leerder kan gewoonlik van begin tot einde aan 'n idee bly werk.	Indien die leerder gehelp of aangemoedig word, kan die leerder soms aan 'n idee bly werk van begin tot einde.

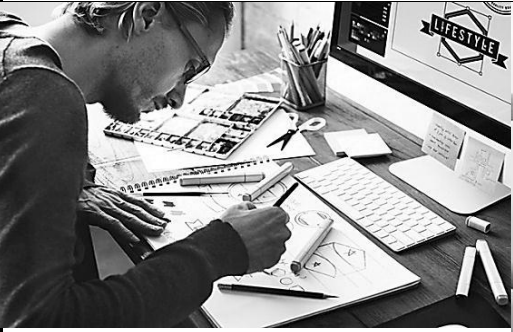

BYLAE K

POËSIE		ASSESSERINGSINSTRUMENT		RUBRIEK
PUNTE	66–100	30–65	0–29	
KRITERIA	BEHAAL MET VERDIENSTE	BEHAAL	GEDEELTELIK BEHAAL	
Vorbereiding	Die leerder ken die woorde van die gedig en lewer bewys van nadenke, beplanning en repetisie.	Die leerder ken die woorde, maar toon tekens van onsekerheid of onvoldoende repetisie.	Die leerder ken nie die woorde van die gedig nie en toon geen tekens van nadenke, beplanning of repetisie nie.	
Verstaan gedig	Die leerder toon begrip van die gedig en die vertolking is gepas en geregverdig.	Die leerder toon gedeeltelike begrip van die gedig en sy/haar vertolking behoort gepas en gemotiveerd te wees.	Die leerder toon geen begrip van die gedig nie en sy/haar vertolking is onvanpas en ongemotiveerd.	
Uitdruk van betekenis	Die leerder begryp hoe om betekenis oor te dra deur middel van elemente soos frasiering, pousering, beklemtoning, intonasie en stemtoon. Hy/Sy is in staat om 'n teks met behulp van hierdie elemente te vertolk en die betekenis van die teks duidelik en betekenisvol te kommunikeer.	Die leerder is slegs gedeeltelik suksesvol in die oordrag van die betekenis van die gedig. Die betekenis is nie altyd duidelik of betekenisvol nie.	Die leerder slaag nie met die oordrag van die betekenis van die gedig nie. Die betekenis is onduidelik of word op niksseggende wyse oorgedra.	
Vokale uitdrukkingsvermoë	Die leerder is in staat om 'n gebalanseerde, aangename stemkwaliteit te skep wat uniek is, by hom/haar pas en geen tekens van spanning/ooreising toon nie. Hy/Sy verken en gebruik die uitdrukkingsvolle, vertolkende en musikale aspekte van spraakklanke om die subtiele betekenis uit te druk en om en stemming/atmosfeer oor te dra..	Die leerder se stem is nie deurgaans gebalanseerd of aangenaam om na te luister nie, of daar is tekens van vokale spanning/ooreising. Hy/Sy is nie heeltemal suksesvol in die verkenning en gebruik van die uitdrukkingsvolle, vertolkende en musikale aspekte van spraakklanke om subtiele betekenis uit te druk en om stemming/atmosfeer oor te dra nie.	Die leerder se stem is nie gebalanseerd of aangenaam om na te luister nie, of daar is tekens van oormatige vokale spanning/ooreising. Hy/Sy slaag nie daarin om die uitdrukkingsvolle, vertolkende en musikale aspekte van spraakklanke te verken en te gebruik om subtiele betekenis uit te druk en stemming/atmosfeer oor te dra nie.	
Vokale duidelikheid	Die leerder praat duidelik en hoorbaar. Hy/Sy is in staat om die gepaste volume vir 'n ruimte te gebruik, sonder vokale spanning/ooreising.	Die leerder is gedeeltelik suksesvol om duidelik en hoorbaar te praat. Daar is kortstondige insinkings, of oomblikke van spanning/ooreising.	Die leerder slaag nie daarin om duidelik en hoorbaar te praat nie. Volume kan slegs verkry word deur vokale spanning/ooreising.	
Fisiese werk	Die leerder kies beweging of stilte wat by die gedig en sy/haar vertolking daarvan pas. Hy/Sy toon beheer oor sy/haar liggaam om onnodige spanning vry te laat en om optimale belyning en balans te bewerkstellig. Die liggaam ondersteun die stem en word daarby geïntegreer.	Die leerder se keuses ten opsigte van beweging of stilte is nie altyd gepas vir die gedig nie, OF daar is soms 'n gebrek aan beheer oor sy/haar fisikaliteit, OF daar is soms tekens van onnodige spanning OF die liggaam word nie ten volle met die gedig geïntegreer nie.	Die leerder kies beweging of stilte wat onvanpas is vir die gedig, OF daar is min of geen beheer oor sy/haar fisikaliteit nie OF daar is tekens van oormatige onnodige spanning, OF die liggaam is geensins met die gedig geïntegreer nie.	
Emosionele aansluiting	Die leerder is in staat om op effektiewe en gepaste wyse by die emosies van die persona in die gedig aan te sluit, sodat die gehoor oortuig is van die geloofwaardigheid van hierdie emosies.	Die leerder is gedeeltelik suksesvol om op gepaste en effektiewe wyse aan te sluit by die persona van die gedig se emosies; hy/sy is moontlik nie altyd heeltemal oortuigend wees nie, of hy/sy kan soms op onvanpaste wyse reageer.	Die leerder slaag nie daarin om op gepaste en effektiewe wyse by die persona van die gedig se emosies aan te sluit nie; hy/sy is onoortuigend, of sy/haar emosionele keuses is geheel en al onvanpas.	
Skep van gepaste atmosfeer	Die leerder gebruik vokale en fisiese uitdrukkingsvolheid om 'n gepaste stemming/atmosfeer vir die gedig te skep.	Die skep van atmosfeer is inkonsekwent, onvanpas, of word nie altyd deur die gedig volgehou nie.	Daar is min of geen bewyse van begrip van die stemming/atmosfeer, of die vermoë om dit effektief te skep deur gebruik van die stem en liggaam nie.	
Aanwend van digmiddele	Die leerder toon bemeestering van die digmiddele wat eie aan die gedig is, die gebruik van pousering, reël- en verslengtes, ritme, meter, rym, beeldspraak, register en toon ingesluit.	Nie alle digmiddele is meesterlik hanteer nie.	Digmiddele is nie goed hanteer nie.	
Impak van gedig	Die leerder se aanbieding is onvergeetlik, effektief en innemend.	Die gedig het 'n paar onvergeetlike, effektiewe en innemende oomblikke, maar dit is inkonsekwent.	Die gedig het min of geen onvergeetlike, effektiewe en innemende oomblikke nie.	

BYLAE L

PROSA		ASSESSERINGSINSTRUMENT		RUBRIEK
PUNTE	66–100	30–65	0–29	
KRITERIA	BEHAAL MET VERDIENSTE	BEHAAL	GEDEELTELIK BEHAAL	
Vorbereiding	Die leerder ken die woorde van die prosastuk en lewer bewys van nadenke, beplanning en repetisie.	Die leerder ken die woorde, maar toon tekens van onsekerheid of onvoldoende repetisie.	Die leerder ken nie die woorde van die prosastuk nie en toon geen tekens van nadenke, beplanning of repetisie nie.	
Begrip van prosastuk	Die leerder toon begrip van die prosastuk en sy/haar vertolking is gepas en gemotiveerd.	Die leerder toon gedeeltelike begrip van die prosastuk en sy/haar vertolking moet gepas en gemotiveerd te wees.	Die leerder toon geen begrip van die prosastuk nie en sy/haar vertolking is onvanpas en ongemotiveerd.	
Uitdruk van betekenis	Die leerder dra betekenis suksesvol oor deur middel van elemente soos frasiering, pousering, klem, intonasie en stemtoon. Hy/Sy is in staat om 'n teks deur middel van hierdie elemente te vertolk en die betekenis van die teks duidelik en betekenisvol te kommunikeer.	Die leerder is slegs gedeeltelik suksesvol in die oordra van die betekenis van die prosa. Die betekenis is nie altyd duidelik of uitdrukingsvol nie.	Die leerder is onsuksesvol in die oordra van die betekenis van die gedig. Die betekenis is onduidelik of word op niksseggende wyse oorgedra.	
Vokale uitdrukingsvermoë	Die leerder gebruik 'n gebalanseerde, aangename stemkwaliteit wat uniek is, by hom/haar pas en geen tekens van spanning/ ooreising toon nie. Hy/Sy verken en gebruik die uitdrukingsvolle, vertolkende en musikale aspekte van spraakklanke om subtiele betekenis uit te druk en stemming/atmosfeer oor te dra.	Die leerder se stem is nie deurgaans gebalanseerd of aangenaam om na te luister nie, of daar is tekens van vokale spanning/ooreising. Hy/Sy is nie heeltemal suksesvol met die verkenning en gebruik van die uitdrukingsvolle, vertolkende en musikale aspekte van spraakklanke om subtiele betekenis uit te druk en stemming/atmosfeer oor te dra nie.	Hy/Sy slaag nie daarin om die uitdrukingsvolle, vertolkende en musikale aspekte van spraakklanke te verken en te gebruik om subtiele betekenis uit te druk en stemming/atmosfeer oor te dra nie.	
Vokale duidelikheid	Die leerder praat duidelik en hoorbaar. Hy/sy is in staat om die gepaste volume vir 'n ruimte te gebruik, sonder vokale spanning/ooreising.	Die leerder is gedeeltelik suksesvol om duidelik en hoorbaar te praat. Daar is kortstondige insinkings, of oomblikke van spanning/ooreising.	Die leerder slaag nie daarin om duidelik en hoorbaar te praat nie. Volume kan slegs verkry word deur vokale spanning/ooreising	
Fisiese werk	Die leerder kies beweging of stilte wat by die prosastuk en sy/haar vertolking daarvan pas. Hy/Sy toon beheer oor sy/haar liggaam om onnodige spanning vry te laat en om optimale belyning en balans te bewerkstellig. Die liggaam ondersteun die stem en word daarby geïntegreer.	Die leerder se keuses ten opsigte van beweging of stilte is nie altyd gepas vir die prosastuk nie, OF daar is soms 'n gebrek aan beheer oor sy/haar fisikaliteit, OF daar is soms tekens van onnodige spanning OF die liggaam word nie ten volle met die prosastuk geïntegreer nie.	Die leerder kies beweging of stilte wat onvanpas is vir die prosastuk, OF daar is min of geen beheer oor sy/haar fisikaliteit nie OF daar is tekens van oormatige onnodige spanning, OF die liggaam is geensins met die prosastuk geïntegreer nie.	
Dramatisering as opvoeringstuk	Die leerder gebruik oorspronklike, effektiewe teatermiddele om die prosastuk te dramatiseer, sodat dit as 'n opvoerstuk werk.	Die leerder is slegs gedeeltelik effektief of oorspronklik ten opsigte van die gebruik van teatermiddele om die prosastuk te dramatiseer om as 'n opvoering te werk.	Die leerder slaag nie daarin om teatermiddele te gebruik om die prosastuk te dramatiseer om as 'n opvoering te werk nie.	
Gebruik van gepaste vertellings-tegnieke	Die leerder is bewus van die styl van sy/haar storie en die vertellings-tegnieke (bv. intsoni-vertellings, sprokiesverhale, mites) eie daaraan. Hy/Sy gebruik gepaste tegnieke in sy/haar opvoering wat die volgende insluit: derdepersoonsvertelling, karakterskepping, gebruik van sang of sleursang, ens.	Die leerder is gedeeltelik suksesvol in die gebruik van gepaste vertellingstegnieke, of gebruik net sekere, of gebruik onvanpaste vertellingstegnieke wat nie by die styl van sy/haar storie aansluit nie.	Die leerder slaag nie daarin om gepaste vertellingstegnieke te gebruik nie, of gebruik totaal onvanpaste vertellingstegnieke wat nie by die styl van die storie aansluit nie.	
Skep van gepaste atmosfeer/styl/genre	Die leerder toon die vermoë om vokale en fisiese uitdrukingsvolheid te gebruik om 'n gepaste atmosfeer/styl/genre vir die prosastuk te skep.	Daar is pogings aangewend om die genre en styl te vertolk, maar die vereistes/uitdagings van die genre/styl word nie ten volle deur die loop van die prosastuk gerealiseer nie.	Daar is min of geen poging om genre en styl te vertolk nie en die vereistes/uitdagings van die genre/styl word nie gedurende die prosastuk gerealiseer nie.	
Impak van prosastuk	Die leerder se aanbieding is onvergeetlik, effektief en innemend.	Die prosastuk het 'n paar onvergeetlike, effektiewe en innemende oomblikke, maar dit is inkonsekwent.	Die prosastuk het min of geen onvergeetlike, effektiewe en innemende oomblikke nie.	

TEGNIËSE TEATERPROGRAM: ASSESSERINGSINSTRUMENTE: RUBRIEKE

FILMVERVAARDIGING	PRODUKSIEFASES EN TAKE	KONTROLELYS
PAT 1	PAT 2	PAT 2
		
<p>[Bron: https://rb.gy/ik6zii]</p>	<p>[Bron: https://rb.gy/nkstta]</p>	<p>[Bron: https://rb.gy/lscuw8]</p>
<p>Die voorproduksiefase is die beplanningsproses van elke taak voordat produksie begin</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kies 'n manuskrip (drama-item) • Analiseer die manuskrip • Verdeel die manuskrip in tonele • Dinkskrum idees • Skep die finale filmmanuskrip • Skep en besluit op die konsep en jou visie as filmmaker • Skep die storiebord • Doen rolverdeling van akteurs • Besluit op en skep die ontwerpe vir die film (rekwisiete/kostuum/stel/beligting/ens.) • Kies rekwisiete • Kies kostuums • Kies plek/ligging • Finaliseer die span • Finaliseer beligtingsidees • Finaliseer kamerahoeke, bewegings en skote • Skep 'n skootskedule • Bekom redigeringsagtewaretoep ('app') of -program • Verstaan hoe 'n selfoon werk om filmmateriaal op te neem • Teken aan en besin oor al die take hierbo in jou filmvervaardingsjoernaal 	<p>Die produksiefase eindig sodra die filmmateriaal opgeneem is. Hierdie proses sal al die tonele en inligting van die voorproduksieproses vasvang.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Produksievergadering (manuskripanalyse, toneelverdeling, storiebord, skote, skedules) • Finaliseer kamerahoeke, bewegings en skote • Skep 'n skootlys • Skep skootskedule • Berei die plek/ligging voor • Doen stelplasing • Stel die skote op • Repeteer die toneel • Skiet die tonele • Teken filmmateriaal aan • Teken aan en besin oor al die take hierbo in jou filmvervaardingsjoernaal 	<p>Die ná-produksieproses begin nadat al die filmmateriaal vasgevang is.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hersien al die filmmateriaal • Skep 'n redigering op papier • Maak jouself vertrouwd met die werking van die redigeringsprogram • Voer prent- en klankredigeringsagteware op die rekenaar in • Hou 'n redigeringslog van redigerings/snitte, ens. • Redigeer 1ste proef-filmmateriaal • Redigeer klank/musiek/dialog • Voer uit vir kyk • Redigeer 2de proef • Voltooi die titelvolgrees • Voltooi kredietlys • Redigeer finale proef • Sluit ('Lock') prent • Voer projek na finale formaat uit • Maak kopieë • Neem op en besin oor al die take hierbo in jou filmvervaardingsjoernaal
<p>Om te verseker dat die kort film op dieselfde moeilikheidsvlak en binne dieselfde konteks as die tema en oudisieprogram is, moet die kandidate 'n gepubliseerde gedig OF prosa OF monoloog OF dialoog as die manuskrip kies. Die finale kort film mag nie langer as TWEE minute wees nie.</p>		
<p>KYK EN LEER</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Yesterdays: A visual Gedig:</i> https://www.youtube.com/watch?v=-hJmH6vRy_s 2. <i>I am afraid:</i> https://rb.gy/2uhjsb 3. <i>Snow brawl:</i> https://rb.gy/mptd6m 4. <i>Today I rise:</i> https://www.filmsforaction.org/watch/today-i-rise/ 5. <i>The red balloon:</i> https://www.studiobinder.com/blog/best-short-films/#the-red-balloon 6. <i>When you say you're a swimmer:</i> https://rb.gy/nojw6w 7. <i>Embarrassed:</i> https://www.shortoftheweek.com/2016/07/18/embarrassed/ 8. <i>Powerful Thoughts:</i> https://www.youtube.com/watch?v=wMSe0Hdn2cg <p>KONVENSIËS EN TEGNIEKE</p> <p>Teorie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Filmterminologie (nabyskoot ('close-up'), medium skoot, afstandskoot, swenk ('pan'), oorvloei ('dissolve'), ens.) 10. Filmkonvensies (terugflits ('flashback'), snel oprol ('fast forward'), agtergrondstem ('voice over'), splitskerm, ens.) 11. Verstaan verskillende filmtegnieke. Bestudeer hierdie PowerPoint-aanbieding: https://rb.gy/1mz4mb 12. Verstaan filmkonvensies en hoe dit optredes beïnvloed. Bestudeer hierdie PowerPoint-aanbieding: https://rb.gy/flu1i1 13. Gebruik filmtegnieke en konvensies doeltreffend: https://www.youtube.com/watch?v=NvybQ5RpMkc <p>LET WEL: Slegs onderwysers wat FORMELE ondervinding, vermoëns of kwalifikasies het, mag hierdie opsie onderrig.</p>		

BYLAE M

FILMVERVAARDIGING		ASSESSERINGSINSTRUMENT				RUBRIEK
Stel, Kostuum, Musiek, Klankeffekte, Stelstukke, Spesiale Effekte, Eienskappe, Beligting, Grimering						
VLAK	1	2	3	4	5	
PUNTE	1–34%	35–49%	50–69%	70–79%	80–100%	
KRITERIUM	Die kandidaat is met geen of baie beperkte en elementêre begrip, tegniek en vaardigheid, in staat om:	Die kandidaat is met beperkte en elementêre begrip, tegniek en vaardigheid, in staat om:	Die kandidaat is met genoeg en geskikte elementêre begrip, tegniek en vaardigheid, in staat om:	Die kandidaat is met verdienstelike elementêre begrip, tegniek en vaardigheid, in staat om:	Die kandidaat is met uitstekende en uitstekende insig, begrip, tegniek en vaardigheid, in staat om:	
Produksielêer: Manuskrip en manuskrip-interpretasie/aanpassing vir film	'n Filmmanuskrip, van 'n gepubliseerde werk (toneelstuk, gedig of prosa) aan te pas om 'n kinematiese/oudio-visuele produk te skep wat vir die skerm werk. Die essensie van die bronwerk oor te dra. 'n Geskikte verhalende boog te verseker met 'n gevoel vir die begin, middel en einde – selfs al is dit siklies of herhalend.	'n Filmmanuskrip, van 'n gepubliseerde werk (toneelstuk, gedig of prosa) aan te pas om 'n kinematiese/oudio-visuele produk te skep wat vir die skerm werk. Die essensie van die bronwerk oor te dra. 'n Geskikte verhalende boog te verseker met 'n gevoel vir die begin, middel en einde – selfs al is dit siklies of herhalend.	'n Filmmanuskrip, van 'n gepubliseerde werk (toneelstuk, gedig of prosa) aan te pas om 'n kinematiese/oudio-visuele produk te skep wat vir die skerm werk. Die essensie van die bronwerk oor te dra. 'n Geskikte verhalende boog te verseker met 'n gevoel vir die begin, middel en einde – selfs al is dit siklies of herhalend.	'n Filmmanuskrip, van 'n gepubliseerde werk (toneelstuk, gedig of prosa) aan te pas om 'n kinematiese/oudio-visuele produk te skep wat vir die skerm werk. Die essensie van die bronwerk oor te dra. 'n Geskikte verhalende boog te verseker met 'n gevoel vir die begin, middel en einde – selfs al is dit siklies of herhalend.	'n Filmmanuskrip, van 'n gepubliseerde werk (toneelstuk, gedig of prosa) aan te pas om 'n kinematiese/oudio-visuele produk te skep wat vir die skerm werk. Die essensie van die bronwerk oor te dra. 'n Geskikte verhalende boog te verseker met 'n gevoel vir die begin, middel en einde – selfs al is dit siklies of herhalend.	'n Filmmanuskrip, van 'n gepubliseerde werk (toneelstuk, gedig of prosa) aan te pas om 'n kinematiese/oudio-visuele produk te skep wat vir die skerm werk. Die essensie van die bronwerk oor te dra. 'n Geskikte verhalende boog te verseker met 'n gevoel vir die begin, middel en einde – selfs al is dit siklies of herhalend.
Produksielêer: Voorproduksie- en produksie-beplanning en dokumente: skootlys, werkrooster, gebeurlikhede, ens.	Omvattende voorproduksie werk in 'n produksielêer en joernaal te toon wat die denke, beplanning en proses agter die film aandui. Dokumente soos verwerkings, aantekeninge oor produksie-ontwerp, manuskriphoogtepunte, storieborde, 'n skootlys, 'n werkrooster (wat al die hoofbesonderhede van die skoot bevat) in te sluit. 'n Gebeurlikheidsbeplanningproses in te sluit.	Omvattende voorproduksie werk in 'n produksielêer en joernaal te toon wat die denke, beplanning en proses agter die film aandui. Dokumente soos verwerkings, aantekeninge oor produksie-ontwerp, manuskriphoogtepunte, storieborde, 'n skootlys, 'n werkrooster (wat al die hoofbesonderhede van die skoot bevat) in te sluit. 'n Gebeurlikheidsbeplanningproses in te sluit.	Omvattende voorproduksie werk in 'n produksielêer en joernaal te toon wat die denke, beplanning en proses agter die film aandui. Dokumente soos verwerkings, aantekeninge oor produksie-ontwerp, manuskriphoogtepunte, storieborde, 'n skootlys, 'n werkrooster (wat al die hoofbesonderhede van die skoot bevat) in te sluit. 'n Gebeurlikheidsbeplanningproses in te sluit.	Omvattende voorproduksie werk in 'n produksielêer en joernaal te toon wat die denke, beplanning en proses agter die film aandui. Dokumente soos verwerkings, aantekeninge oor produksie-ontwerp, manuskriphoogtepunte, storieborde, 'n skootlys, 'n werkrooster (wat al die hoofbesonderhede van die skoot bevat) in te sluit. 'n Gebeurlikheidsbeplanningproses in te sluit.	Omvattende voorproduksie werk in 'n produksielêer en joernaal te toon wat die denke, beplanning en proses agter die film aandui. Dokumente soos verwerkings, aantekeninge oor produksie-ontwerp, manuskriphoogtepunte, storieborde, 'n skootlys, 'n werkrooster (wat al die hoofbesonderhede van die skoot bevat) in te sluit. 'n Gebeurlikheidsbeplanningproses in te sluit.	Omvattende voorproduksie werk in 'n produksielêer en joernaal te toon wat die denke, beplanning en proses agter die film aandui. Dokumente soos verwerkings, aantekeninge oor produksie-ontwerp, manuskriphoogtepunte, storieborde, 'n skootlys, 'n werkrooster (wat al die hoofbesonderhede van die skoot bevat) in te sluit. 'n Gebeurlikheidsbeplanningproses in te sluit.
Kinematografie	Geskikte skote vir die manuskrip te beplan en dit deur hulle storieborde oor te dra. Goed gemotiveerde, goed beligte, gevarieerde visuele beelde saam te stel wat skootskaal, beweging en kamerahoëke gebruik om die inhoud en stemming te komplementeer en verbeter.	Geskikte skote vir die manuskrip te beplan en dit deur hulle storieborde oor te dra. Goed gemotiveerde, goed beligte, gevarieerde visuele beelde saam te stel wat skootskaal, beweging en kamerahoëke gebruik om die inhoud en stemming te komplementeer en verbeter.	Geskikte skote vir die manuskrip te beplan en dit deur hulle storieborde oor te dra. Goed gemotiveerde, goed beligte, gevarieerde visuele beelde saam te stel wat skootskaal, beweging en kamerahoëke gebruik om die inhoud en stemming te komplementeer en verbeter.	Geskikte skote vir die manuskrip te beplan en dit deur hulle storieborde oor te dra. Goed gemotiveerde, goed beligte, gevarieerde visuele beelde saam te stel wat skootskaal, beweging en kamerahoëke gebruik om die inhoud en stemming te komplementeer en verbeter.	Geskikte skote vir die manuskrip te beplan en dit deur hulle storieborde oor te dra. Goed gemotiveerde, goed beligte, gevarieerde visuele beelde saam te stel wat skootskaal, beweging en kamerahoëke gebruik om die inhoud en stemming te komplementeer en verbeter.	Geskikte skote vir die manuskrip te beplan en dit deur hulle storieborde oor te dra. Goed gemotiveerde, goed beligte, gevarieerde visuele beelde saam te stel wat skootskaal, beweging en kamerahoëke gebruik om die inhoud en stemming te komplementeer en verbeter.
Mise-en-Scène	Elemente soos stel, kostuums, rekwisiete, grimering en beligting te gebruik om die algemene produksie-ontwerp te verbeter en te steun.	Elemente soos stel, kostuums, rekwisiete, grimering en beligting te gebruik om die algemene produksie-ontwerp te verbeter en te steun.	Elemente soos stel, kostuums, rekwisiete, grimering en beligting te gebruik om die algemene produksie-ontwerp te verbeter en te steun.	Elemente soos stel, kostuums, rekwisiete, grimering en beligting te gebruik om die algemene produksie-ontwerp te verbeter en te steun.	Elemente soos stel, kostuums, rekwisiete, grimering en beligting te gebruik om die algemene produksie-ontwerp te verbeter en te steun.	Elemente soos stel, kostuums, rekwisiete, grimering en beligting te gebruik om die algemene produksie-ontwerp te verbeter en te steun.
Oudio elemente/ Effekte	'n Klankbaan met duidelik hoorbare omringende klank, dialoog en klankeffekte (indien relevant) te produseer. Tantiemvrye musiek te gebruik om stemming te skep en visuele en narratiewe elemente te ondersteun.	'n Klankbaan met duidelik hoorbare omringende klank, dialoog en klankeffekte (indien relevant) te produseer. Tantiemvrye musiek te gebruik om stemming te skep en visuele en narratiewe elemente te ondersteun.	'n Klankbaan met duidelik hoorbare omringende klank, dialoog en klankeffekte (indien relevant) te produseer. Tantiemvrye musiek te gebruik om stemming te skep en visuele en narratiewe elemente te ondersteun.	'n Klankbaan met duidelik hoorbare omringende klank, dialoog en klankeffekte (indien relevant) te produseer. Tantiemvrye musiek te gebruik om stemming te skep en visuele en narratiewe elemente te ondersteun.	'n Klankbaan met duidelik hoorbare omringende klank, dialoog en klankeffekte (indien relevant) te produseer. Tantiemvrye musiek te gebruik om stemming te skep en visuele en narratiewe elemente te ondersteun.	'n Klankbaan met duidelik hoorbare omringende klank, dialoog en klankeffekte (indien relevant) te produseer. Tantiemvrye musiek te gebruik om stemming te skep en visuele en narratiewe elemente te ondersteun.
Redigering	Die film op so 'n wyse te redigeer dat dit narratiewe en visuele vloei verseker, 'n begrip van die 'grammatika' of redigering, vry van onopsetlike foute, toon en die algemene styl van die film versterk.	Die film op so 'n wyse te redigeer dat dit narratiewe en visuele vloei verseker, 'n begrip van die 'grammatika' of redigering, vry van onopsetlike foute, toon en die algemene styl van die film versterk.	Die film op so 'n wyse te redigeer dat dit narratiewe en visuele vloei verseker, 'n begrip van die 'grammatika' of redigering, vry van onopsetlike foute, toon en die algemene styl van die film versterk.	Die film op so 'n wyse te redigeer dat dit narratiewe en visuele vloei verseker, 'n begrip van die 'grammatika' of redigering, vry van onopsetlike foute, toon en die algemene styl van die film versterk.	Die film op so 'n wyse te redigeer dat dit narratiewe en visuele vloei verseker, 'n begrip van die 'grammatika' of redigering, vry van onopsetlike foute, toon en die algemene styl van die film versterk.	Die film op so 'n wyse te redigeer dat dit narratiewe en visuele vloei verseker, 'n begrip van die 'grammatika' of redigering, vry van onopsetlike foute, toon en die algemene styl van die film versterk.

BYLAE M (vervolg)

Produksielêer: Voor-produksiedokumente en besinning	Uitgebreide werk in 'n produksielêer te toon wat die ná-produksieproses oordra. Roosters, ander redigeringsaantekeninge, aantekeninge oor die proses en ander probleme teëgekomp, in te sluit.	Uitgebreide werk in 'n produksielêer te toon wat die ná-produksieproses oordra. Roosters, ander redigeringsaantekeninge, aantekeninge oor die proses en ander probleme teëgekomp, in te sluit.	Uitgebreide werk in 'n produksielêer te toon wat die ná-produksieproses oordra. Roosters, ander redigeringsaantekeninge, aantekeninge oor die proses en ander probleme teëgekomp word, in te sluit.	Uitgebreide werk in 'n produksielêer te toon wat die ná-produksieproses oordra. Roosters, ander redigeringsaantekeninge, aantekeninge oor die proses en ander probleme teëgekomp, in te sluit.	Uitgebreide werk in 'n produksielêer te toon wat die ná-produksieproses oordra. Roosters, ander redigeringsaantekeninge, aantekeninge oor die proses en ander probleme teëgekomp, in te sluit.
Opvoerelemente (regie, keuses, ens.)	Geskikte roltoekenning te doen. Boeiende en oortuigende optredes uit te lok wat geskik is vir die styl van die kort film.	Geskikte roltoekenning te doen. Boeiende en oortuigende optredes uit te lok wat geskik is vir die styl van die kort film.	Geskikte roltoekenning te doen. Boeiende en oortuigende optredes uit te lok wat geskik is vir die styl van die kort film.	Geskikte roltoekenning te doen. Boeiende en oortuigende optredes uit te lok wat geskik is vir die styl van die kort film.	Geskikte roltoekenning te doen. Boeiende en oortuigende optredes uit te lok wat geskik is vir die styl van die kort film.
Algehele impak van die film	'n Oorspronklike, boeiende en bevredigende kort film te skep wat duidelik kommunikeer. Te verseker dat al die elemente (opvoer/optrede, visueel, oudio, redigering) samehangend werk.	'n Oorspronklike, boeiende en bevredigende kort film te skep wat duidelik kommunikeer. Te verseker dat al die elemente (opvoer/optrede, visueel, oudio, redigering) samehangend werk.	'n Oorspronklike, boeiende en bevredigende kort film te skep wat duidelik kommunikeer. Te verseker dat al die elemente (opvoer/optrede, visueel, oudio, redigering) samehangend werk.	'n Oorspronklike, boeiende en bevredigende kort film te skep wat duidelik kommunikeer. Te verseker dat al die elemente (opvoer/optrede, visueel, oudio, redigering) samehangend werk.	'n Oorspronklike, boeiende en bevredigende kort film te skep wat duidelik kommunikeer. Te verseker dat al die elemente (opvoer/optrede, visueel, oudio, redigering) samehangend werk.
Onderhoud met die kandidaat	Hulle bedoelings ten opsigte van die kort film te artikuleer en die invloed, belangstellings en idees wat die werk gemotiveer het, te bespreek. Die keuses wat by elke stadium van die produksie gemaak is, te verduidelik en om enige groot veranderinge wat gemaak is, te regverdig. Enige hulp wat hulle ontvang het, te onthul en om te motiveer waarom dit regverdig is. Eksaminatore te verseker dat die kort film hulle eie skepping is.	Hulle bedoelings ten opsigte van die kort film te artikuleer en die invloed, belangstellings en idees wat die werk gemotiveer het, te bespreek. Die keuses wat by elke stadium van die produksie gemaak is, te verduidelik en om enige groot veranderinge wat gemaak is, te regverdig. Enige hulp wat hulle ontvang het, te onthul en om te motiveer waarom dit regverdig is. Eksaminatore te verseker dat die kort film hulle eie skepping is.	Hulle bedoelings ten opsigte van die kort film te artikuleer en die invloed, belangstellings en idees wat die werk gemotiveer het, te bespreek. Die keuses wat by elke stadium van die produksie gemaak is, te verduidelik en om enige groot veranderinge wat gemaak is, te regverdig. Enige hulp wat hulle ontvang het, te onthul en om te motiveer waarom dit regverdig is. Eksaminatore te verseker dat die kort film hulle eie skepping is.	Hulle bedoelings ten opsigte van die kort film te artikuleer en die invloed, belangstellings en idees wat die werk gemotiveer het, te bespreek. Die keuses wat by elke stadium van die produksie gemaak is, te verduidelik en om enige groot veranderinge wat gemaak is, te regverdig. Enige hulp wat hulle ontvang het, te onthul en om te motiveer waarom dit regverdig is. Eksaminatore te verseker dat die kort film hulle eie skepping is.	Hulle bedoelings ten opsigte van die kort film te artikuleer en die invloed, belangstellings en idees wat die werk gemotiveer het, te bespreek. Die keuses wat by elke stadium van die produksie gemaak is, te verduidelik en om enige groot veranderinge wat gemaak is, te regverdig. Enige hulp wat hulle ontvang het, te onthul en om te motiveer waarom dit regverdig is. Eksaminatore te verseker dat die kort film hulle eie skepping is.

ONTWERP PAT 1	PAT 1, 2 en3 en TAKE PAT 2	KONTROLELYS PAT 2
Ontwerp 1	Ontwerp 2	Ontwerp 3 en integrasie
		
<p>[Bron: http://antontremblay.com/contact.html]</p>	<p>[Bron: https://rb.gy/b0g8o4/]</p>	<p>[Bron: https://sketchfab.com/rado20/collections/set-design]</p>
<p>Die EERSTE PAT vereis dat die kandidaat die hele proses voltooi, vanaf die kies van 'n ontwerpelement tot by die produseer van 'n eerste produk, bv. dekorstel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kies 'n manuskrip (drama-item) • Analiseer die manuskrip • Doen navorsing oor die tydperk, genre, gegewe omstandighede, karakters, verhoogruimte en sosiale, politieke, godsdienstige, ekonomiese, artistiese, historiese en teaterkontekste • Kies en motiveer die geskikste verhoogruimte • Skep 'n verdeling en dui aan waar en hoe elke ontwerpkomponent gerealiseer sal word • Identifiseer die 3-ontwerp-komponent en kies die eerste een van drie, bv. <ul style="list-style-type: none"> ○ Dekorstel ○ Kostuums ○ Beligting • Kies en stel die ontwerp-ondersteuningspan aan • Dinkskrum idees • Pas ontwerpelemente: lyn, kleur, tekstuur, vorm, ruimte, beweging en fatsoen toe op die: <ul style="list-style-type: none"> ○ Grondplan ○ Skaaltekening van die stel ○ Miniatuur stel • Teken aan en besin oor al die take hierbo in jou ontwerpjoernaal/notaboek 	<p>Die TWEDE PAT vereis dat die kandidaat die hele proses voltooi, vanaf die kies van 'n ontwerpelement tot by die produseer van 'n tweede produk, bv. kostuum. Die twee produkte moet 'n geïntegreerde geheel vorm.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pas die navorsing van die manuskrip/drama-item, die tydperk, genre, gegewe omstandighede, karakters, verhoogruimte en sosiale, politieke, godsdienstige, ekonomiese, artistiese, historiese en teaterkontekste vir PAT 1 op PAT 2 se ontwerpkomponent toe • Gebruik PAT 1 se verdeling van die manuskrip/items en identifiseer die styl, tipe, tydperk, ens. van die kostuums • Behou of kies 'n ander ontwerpspan. Stel hulle aan. • Dinkskrum idees • Pas ontwerpelemente: lyn, kleur, tekstuur, vorm, beweging, en fatsoen toe op die: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tekeninge van die kostuums ○ Maak tot twee kostuums met herwinde materiaal of beskikbare klere • Teken aan en besin oor al die take hierbo in jou ontwerpjoernaal/notaboek 	<p>Die DERDE PAT vereis dat die kandidaat die hele proses voltooi, vanaf die kies van 'n ontwerpelement tot by die produseer van 'n derde en finale produk, bv. beligting: (let op die beligtingskleure/effekte wat toegepas kan word deur die inkleur van die stelmodel en meubels met die projeksie met gebruik van kleurjelle. Die drie produkte moet 'n geïntegreerde geheel vorm.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pas die navorsing van die manuskrip/drama-item, die tydperk, genre, gegewe omstandighede, karakters, verhoogruimte en sosiale, politieke, godsdienstige, ekonomiese, artistiese, historiese en teaterkontekste vir PAT 1 op PAT 3 se ontwerpkomponent toe • Gebruik die PAT 1 se verdeling van die manuskrip/item en identifiseer die tipe, effekte, ens. van die beligting • Behou of kies 'n ander ontwerpspan. Stel die span aan. • Dinkskrum idees • Pas ontwerpelemente: lyn, kleur, tekstuur, vorm, ruimte, beweging, en fatsoen toe op die: <ul style="list-style-type: none"> ○ Stelmodel en die kostuums • Teken aan en besin oor al die take hierbo in jou ontwerpjoernaal/notaboek
<p>Algemeen</p>	<p>Tegniese Teater: https://www.youtube.com/watch?v=NyR6W7OzrY</p>	
<p>PAT 1</p>	<p>Stel: Ontwerp: https://www.youtube.com/watch?v=Jo8ccp6KZXI Stel: Ontwerp: https://www.youtube.com/watch?v=3DHC0N8JKhY Stel: Ontwerp: https://www.wikihow.com/Design-a-Stage-Set Stel: Teken van 'n skets: https://www.youtube.com/watch?v=aseFgW0AMZo Stel: Teken van 'n skets: https://www.youtube.com/watch?v=XYXBvdyPKRs Bou van 'n verhoogstelmodel: https://rb.gy/nlcy77</p>	
<p>PAT 2</p>	<p>Kostuumontwerp: https://study.com/academy/lesson/costume-design-definition-history-process.html Kostuumontwerp: https://burtsdrama.com/stage-designers-lesson-6-costume-design/</p>	
<p>PAT 3</p>	<p>Beligtingsontwerp: https://www.youtube.com/watch?v=wqMYsjHU5rU https://www.youtube.com/watch?v=YuhK6g4XALU</p>	
<p>LET WEL: Soos met die KABV-onderwerpe verskaf hierdie PAT-riglyn vir Ontwerp nie die proses, pedagogie of metodologie van die onderrig, leer en assessering van hierdie drie PAT'e nie. Dit is elke individuele onderwyser se opleiding en verantwoordelikheid moet toegepas en getoon word. Daarom is dit noodsaaklik dat slegs onderwysers wat FORMELE ondervinding, bevoegdheid of 'n kwalifikasie in hierdie veld het, hierdie opsie aan leerders bied.</p>		

BYLAE N

ONTWERP		ASSESSERINGSINSTRUMENT				RUBRIEK
STEL, KOSTUUM, MUSIEK, KLANKEFFEKTE, REKWISIETE, SPESIALE EFFEKTE, EIENSKAPPE, BELIGTING, GRIMERING						
VLAK	1	2	3	4	5	
BESKRY- WER	0-7	8-13	14-19	20-22	23-25	
Rol van die ontwerper	Die kandidaat slaag nie daarin om begrip te toon dat die rol van die ontwerper is om die wêreld van die toneelstuk deur ontwerpelemente soos stel, kostuum, musiek, klankeffekte, rekwisiete, spesiale effekte, beligting en grimering, na te vors, te konseptualiseer en te aktualiseer nie.	Die kandidaat toon beperkte begrip dat die rol van die ontwerper is om die wêreld van die toneelstuk deur ontwerpelemente soos stel, kostuum, musiek, klank-effekte, rekwisiete, spesiale effekte, beligting en grimering, na te vors, te konseptualiseer en te aktualiseer.	Die kandidaat toon 'n voldoende begrip dat die rol van die ontwerper is om die wêreld van die toneelstuk deur ontwerpelemente soos stel, kostuum, musiek, klankeffekte, rekwisiete, spesiale effekte, beligting en grimering, na te vors, te konseptualiseer en te aktualiseer.	Die kandidaat toon volledige begrip dat die rol van die ontwerper is om die wêreld van die toneelstuk deur ontwerpelemente soos stel, kostuum, musiek, klankeffekte, rekwisiete, spesiale effekte, beligting en grimering, na te vors, te konseptualiseer en te aktualiseer.	Die kandidaat toon uitstekende en insiggewende begrip dat die rol van die ontwerper is om die wêreld van die toneelstuk deur ontwerpelemente soos stel, kostuum, musiek, klankeffekte, rekwisiete, spesiale effekte, beligting en grimering, na te vors, te konseptualiseer en te aktualiseer.	
Gegewe omstandighede	Die kandidaat slaag nie daarin om begrip te toon van hoe om die gegewe omstandighede, soos die intrige, die feite, die insidente, die periode, die tyd en plak van die aksie en die lewenswyse in die toneelstuk, in sy/haar ontwerp te vertolk en te realiseer nie.	Die kandidaat toon beperkte begrip van hoe om die gegewe omstandighede, soos die intrige, die feite, die insidente, die periode, die tyd en plak van die aksie en die lewenswyse in die toneelstuk, in sy/haar ontwerp te vertolk en te realiseer.	Die kandidaat toon voldoende begrip van hoe om die gegewe omstandighede, soos die intrige, die feite, die insidente, die periode, die tyd en plak van die aksie en die lewenswyse in die toneelstuk, in sy/haar ontwerp te vertolk en te realiseer.	Die kandidaat toon volledige en hoogs effektiewe begrip van hoe om die gegewe omstandighede, soos die intrige, die feite, die insidente, die periode, die tyd en plak van die aksie en die lewenswyse in die toneelstuk, in sy/haar ontwerp te vertolk en te realiseer.	Die kandidaat toon uitstekende en hoogs effektiewe begrip van hoe om die gegewe omstandighede, soos die intrige, die feite, die insidente, die periode, die tyd en plak van die aksie en die lewenswyse in die toneelstuk, in sy/haar ontwerp te vertolk en te realiseer.	
Agtergrond en konteks	Die kandidaat slaag nie daarin om begrip te toon van hoe om die agtergrond en konteks van die toneelstuk: sosiaal, polities, godsdienstig, ekonomies, artisties, histories, teatraal, in sy/haar ontwerp te vertolk en te realiseer nie.	Die kandidaat toon beperkte begrip van hoe om die agtergrond en konteks van die toneelstuk: sosiaal, polities, godsdienstig, ekonomies, artisties, histories, teatraal, in sy/haar ontwerp te vertolk en te realiseer.	Die kandidaat toon voldoende begrip van hoe om die agtergrond en konteks van die toneelstuk: sosiaal, polities, godsdienstig, ekonomies, artisties, histories, teatraal, in sy/haar ontwerp te vertolk en te realiseer.	Die kandidaat toon volledige en hoogs effektiewe begrip van hoe om die agtergrond en konteks van die toneelstuk: sosiaal, polities, godsdienstig, ekonomies, artisties, histories, teatraal, in sy/haar ontwerp te vertolk en te realiseer.	Die kandidaat toon uitstekende en hoogs effektiewe begrip van hoe om die agtergrond en konteks van die toneelstuk: sosiaal, polities, godsdienstig, ekonomies, artisties, histories, teatraal, in sy/haar ontwerp te vertolk en te realiseer.	
Teater-ruimtes	Die kandidaat slaag nie daarin om begrip te toon van hoe om gepaste ontwerpe vir die verskillende verhoogruimtes, soos die proscenium, arena, tong, ens. te skep nie.	Die kandidaat toon beperkte begrip van hoe om gepaste ontwerpe vir die verskillende verhoogruimtes, soos die proscenium, arena, tong, ens. te skep.	Die kandidaat toon voldoende begrip van hoe om gepaste ontwerpe vir die verskillende verhoogruimtes, soos die proscenium, arena, tong, ens. te skep.	Die kandidaat toon volledige en hoogs effektiewe begrip van hoe om gepaste ontwerpe vir die verskillende verhoogruimtes, soos die proscenium, arena, tong, ens. te skep.	Die kandidaat toon uitstekende en hoogs effektiewe begrip van hoe om gepaste ontwerpe vir die verskillende verhoogruimtes, soos die proscenium, arena, tong, ens., te skep.	

BYLAE N (vervolg)

ONTWERP		ASSESSERINGSINSTRUMENT			RUBRIEK
STEL, KOSTUUM, MUSIEK, KLANKEFFEKTE, REKWISIETE, SPESIALE EFFEKTE, EIENSKAPPE, BELIGTING, GRIMERING					
VLAK	1	2	3	4	5
BESKRYWER	0-7	8-13	14-19	20-22	23-25
Skep van idees vir ontwerp-konseptualisering	Die kandidaat slaag nie daarin om idees vir moontlike ontwerp-elemente in enige detail te verken nie, of doen dit slegs in een ontwerp-kategorie.	Die kandidaat toon gemiddelde skep van idees vir moontlike ontwerp-elemente in ten minste twee van die ontwerp-kategorieë.	Die kandidaat toon voldoende skep van idees vir moontlike ontwerp-elemente, met 'n keuse van visuele en sensoriese materiaal versamel vir gebruik in die finale ontwerp in ten minste twee van die ontwerp-kategorieë.	Die kandidaat toon goeie skep van idees vir moontlike ontwerp-elemente, met 'n goeie keuse van visuele en sensoriese materiaal versamel vir gebruik in die finale ontwerp in ten minste drie van die ontwerp-kategorieë en toon oorspronklike denke.	Die kandidaat toon bewyse van uitstekende skep van idees en dinkskrum-tegnieke, met 'n reeks visuele en sensoriese materiaal versamel vir gebruik in die finale ontwerp-konseptualisering in ten minste drie van die ontwerp-kategorieë en toon uitstekende oorspronklike denke en kreatiwiteit.
Ontwerpelemente: visueel en ouditief	Die kandidaat slaag nie daarin om begrip, seleksie en skep van gepaste en relevante ontwerp-elemente te toon nie, of doen dit slegs in een ontwerp-kategorie.	Die kandidaat toon gemiddelde begrip, seleksie en skep van gepaste en relevante ontwerp-elemente in ten minste twee van die ontwerp-kategorieë.	Die kandidaat toon voldoende begrip, seleksie en skep van gepaste en relevante ontwerp-elemente in ten minste twee van die ontwerp-kategorieë.	Die kandidaat toon goeie begrip, seleksie en skep van gepaste en relevante ontwerp-elemente in ten minste drie van die ontwerp-kategorieë.	Die kandidaat toon uitstaande begrip, seleksie en skep van gepaste en relevante ontwerp-elemente in ten minste drie van die ontwerp-kategorieë.
Realisering van ontwerp-elemente	Die kandidaat slaag nie daarin om sy/haar idees prakties in die finale ontwerp van die stuk te realiseer nie. Dit kan wees as gevolg van die gebruik van onvanpaste materiaal, nie genoeg moeite nie, toerusting wat faal, ens.	Die kandidaat realiseer sy/haar idees prakties in die finale ontwerp van die stel in een of twee van die ontwerp-kategorieë. Sommige ontwerp-elemente kan sterker as ander wees, met duidelike tegniese foute in die realisering.	Die kandidaat realiseer sy/haar idees prakties in die finale ontwerp van die stel in ten minste twee van die ontwerp-kategorieë. Sommige ontwerp-elemente kan sterker as ander wees, met duidelike tegniese foute in die realisering.	Die kandidaat realiseer sy/haar idees prakties in die finale ontwerp van die stel in ten minste drie van die ontwerp-kategorieë. Die meeste ontwerp-elemente werk perfek en daar is min, indien enige, tegniese foute in die realisering.	Die kandidaat realiseer sy/haar idees prakties in die finale ontwerp van die stel in ten minste drie ontwerp-kategorieë, met uitstaande effekte. Alle ontwerp- en tegniese elemente werk perfek saam en ondersteun die finale opvoering en die gehoor se reaksie daarop.
Skep van 'n samehangende teatergeheel	Die kandidaat slaag nie daarin om die verskillende ontwerp-elemente saam te bring sodat dit samehangend werk en tot 'n samehangende teatergeheel bydra nie.	Die kandidaat bring verskillende ontwerp-elemente saam in een of twee ontwerp-kategorieë, maar party elemente ontbreek of bots, wat die skep van 'n samehangende teatergeheel voorkom.	Die kandidaat bring verskillende ontwerp-elemente saam in ten minste twee ontwerp-kategorieë, maar party elemente ontbreek of bots, wat die skep van 'n samehangende teatergeheel voorkom.	Die kandidaat bring verskillende ontwerp-elemente saam in ten minste drie ontwerp-kategorieë en met goeie resultate, wat tot die skep van 'n samehangende teatergeheel bydra.	Die kandidaat bring ontwerp-elemente perfek saam sodat dit saam bydra tot 'n samehangende teatergeheel met groot impak en krag. Ontwerpelemente word oor drie of meer ontwerp-kategorieë gevind.
Regisseur-/Teaterskep-pernotaboek	Die kandidaat slaag nie daarin om 'n regisseursnotaboek met bewyse van navorsing, vooraf- en finale tegniese planne en sketse soos beligting, klank, ens. met artistiese motiverings en die uitvoering van die plan in te lewer nie.	Die kandidaat lewer 'n regisseursnotaboek in met beperkte en onvolledige bewyse van navorsing, vooraf- en finale tegniese planne en sketse soos beligting, klank, ens. met artistiese motivering en uitvoering van die plan.	Die kandidaat lewer 'n regisseursnotaboek in met voldoende bewyse van navorsing, vooraf- en finale tegniese planne en sketse soos beligting, klank, ens. met artistiese motivering en uitvoering van die plan.	Die kandidaat lewer 'n regisseursnotaboek in met volledige en insiggewende bewyse van navorsing, vooraf- en finale tegniese planne en sketse soos beligting, klank, ensovoorts met artistiese motivering en die uitvoering van die plan.	Die kandidaat lewer 'n regisseursnotaboek in met uitstaande, insiggewende en hoogs effektiewe bewyse van navorsing, vooraf- en finale tegniese planne en sketse soos beligting, klank, ensovoorts met artistiese motivering en die uitvoering van die plan.
Onderhoud	Die kandidaat daag nie vir die onderhoud op nie of beantwoord nie bevredigend op vrae deur die onderhoudspaneel gestel, nie.	Die kandidaat daag op vir die onderhoud; antwoorde op die onderhoudspaneel se vrae is beperk en dikwels nie bevredigend gemotiveer nie.	Die kandidaat se antwoorde op die onderhoudspaneel se vrae en navrae is voldoende en gedeeltelik bevredigend gemotiveer.	Die kandidaat se antwoorde op die onderhoudspaneel se vrae en navrae is insiggewend en goed gemotiveer.	Die kandidaat se antwoorde op die onderhoudspaneel se vrae en navrae is uitstaande, insiggewend en hoogs effektief gemotiveer.

BYLAE O

REGIE/TEATERSKEPPING		ASSESSERINGSINSTRUMENT			RUBRIEK
VLAK	1	2	3	4	5
BESKRY- WER	0–9	10–19	20–29	30–39	40–50
Die rol van die regisseur/teaterskepper	Die kandidaat slaag nie daarin om te verstaan dat die rol van die regisseur/teaterskepper is om verantwoordelik te wees vir die algehele ouditiewe en visuele wêreld van die toneelstuk, bv. die skep van 'n visie, toepassing van gepaste style en genres, tegniese aspekte, ontwerp-elemente (beligting, klank, kostuums, grimering, stel), die publisiteit (plakkate, program en bemarking) en laastens die afrigting van die akteurs en hul optredes nie.	Die kandidaat verstaan gedeeltelik dat die rol van die regisseur/teaterskepper is om verantwoordelik te wees vir die algehele ouditiewe en visuele wêreld van die toneelstuk, bv. die skep van 'n visie, toepassing van gepaste style en genres, tegniese aspekte, ontwerp-elemente (beligting, klank, kostuums, grimering, stel), die publisiteit (plakkate, program en bemarking) en laastens die afrigting van die akteurs en hul optredes.	Die kandidaat verstaan voldoende dat die rol van die regisseur/teaterskepper is om verantwoordelik te wees vir die algehele ouditiewe en visuele wêreld van die toneelstuk, bv. die skep van 'n visie, toepassing van gepaste style en genres, tegniese aspekte, ontwerp-elemente (beligting, klank, kostuums, grimering, stel), die publisiteit (plakkate, program en bemarking) en laastens die afrigting van die akteurs en hul optredes.	Die kandidaat verstaan volledig dat die rol van die regisseur/teaterskepper is om verantwoordelik te wees vir die algehele ouditiewe en visuele wêreld van die toneelstuk, bv. die skep van 'n visie, toepassing van gepaste style en genres, tegniese aspekte, ontwerp-elemente (beligting, klank, kostuums, grimering, stel), die publisiteit (plakkate, program en bemarking) en laastens die afrigting van die akteurs en hul optredes.	Die kandidaat het uitstaande, insiggewende begrip dat die rol van die regisseur/teater-skepper is om verantwoordelik te wees vir die algehele ouditiewe en visuele wêreld van die toneelstuk, bv. die skep van 'n visie, toepassing van gepaste style en genres, tegniese aspekte, ontwerp-elemente (beligting, klank, kostuums, grimering, stel), die publisiteit (plakkate, program en bemarking) en laastens die afrigting van die akteurs en hul optredes.
Manuskrip-ontleding: Gegewe omstandighede	Die kandidaat slaag nie daarin om 'n gepaste lys gegewe omstandighede te verskaf nie.	Die kandidaat verskaf 'n onvolledige en beperkte lys gegewe omstandighede wat gepas is vir die aangewese toneelstuk.	Die kandidaat verskaf 'n volledige lys gegewe omstandighede wat heeltemal gepas is vir die aangewese toneelstuk.	Die kandidaat verskaf 'n volledige lys gegewe omstandighede en beskryf al die veranderlike omstandighede.	Die kandidaat verskaf 'n volledige lys gegewe omstandighede en beskryf al die veranderlike omstandighede met insig en kreatiwiteit.
Manuskrip-ontleding: Karakterdoelwitte en hindernisse	Die kandidaat slaag nie daarin om karakterdoelwitte in te lewer nie, en toon dus 'n gebrek aan begrip van die aangewese toneelstuk.	Die kandidaat verskaf onvolledige karakterdoelwitte en hindernisse, wat beperkte begrip van die aangewese toneelstuk toon.	Die kandidaat verskaf gepaste karakterdoelwitte en hindernisse wat begrip van die aangewese toneelstuk toon.	Die kandidaat verskaf insiggewende karakterdoelwitte en hindernisse wat bemeestering van die aangewese toneelstuk toon.	Die kandidaat verskaf insiggewende en kreatiewe karakterdoelwitte en -hindernisse wat bemeestering en kreatiewe begrip van die aangewese toneelstuk toon.
Manuskrip-ontleding: Karakterverhoudings	Die kandidaat slaag nie daarin om 'n teksontleding en beskrywing van karakterverhoudings in te lewer nie, en toon dus 'n gebrek aan begrip vir die aangewese toneelstuk.	Die kandidaat lewer 'n beperkte teksontleding en beskrywing van karakterverhoudings in, wat beperkte begrip van die aangewese toneelstuk toon.	Die kandidaat lewer 'n voldoende teksontleding en beskrywing van karakterverhoudings in, wat voldoende begrip van die toneelstuk toon.	Die kandidaat lewer 'n insiggewende teksontleding en beskrywing van die karakterverhoudings in wat bemeestering van die aangewese toneelstuk toon.	Die kandidaat lewer 'n insiggewende en kreatiewe teksontleding en beskrywing van die karakterverhoudings in, wat volledige en kreatiewe bemeestering van die aangewese toneelstuk toon.
Manuskrip-ontleding: Tema-ontleding	Die kandidaat slaag nie daarin om 'n ontleding van die temas in die toneelstuk in te lewer nie.	Die kandidaat lewer 'n beperkte ontleding van die temas in die toneelstuk in.	Die kandidaat lewer 'n voldoende ontleding van die temas in die toneelstuk in.	Die kandidaat lewer 'n insiggewende ontleding van die temas van die toneelstuk in.	Die kandidaat lewer 'n besonder kreatiewe en insiggewende ontleding van die temas in die toneelstuk in.
Manuskrip-ontleding: Regisseur/teaterskepper se visie	Die kandidaat slaag nie daarin om 'n regisseursvisie van die ouditiewe en visuele wêreld van die toneelstuk te skep nie.	Die kandidaat skep 'n beperkte regisseursvisie van die ouditiewe en visuele wêreld van die toneelstuk.	Die kandidaat skep 'n voldoende maar voorspelbare en konvensionele regisseursvisie van die ouditiewe en visuele wêreld van die toneelstuk.	Die kandidaat skep 'n unieke regisseursvisie van die ouditiewe en visuele wêreld van die toneelstuk.	Die kandidaat skep 'n besonder unieke en kreatiewe regisseursvisie van die ouditiewe en visuele wêreld van die toneelstuk.

BYLAE O (vervolg)

REGIE/TEATERSKEPPING		ASSESSERINGSINSTRUMENT			RUBRIEK
VLAK	1	2	3	4	5
BESKRYWER	0–9	10–19	20–29	30–39	40–50
Manuskrip-ontleding: Regisseur/Teater-skepper se ontwerpe	Die kandidaat slaag nie daarin om die visie vir die toneelstuk oor te plaas in die konkrete aspekte wat vir 'n toneelstuk vereis word, bv. stel, kostuums, beligting, klank, verhooguitleg, beweging, blokkering, speelstyl en genre, nie.	Die kandidaat sit op 'n beperkte wyse die visie vir die toneelstuk in die konkrete aspekte wat vir 'n toneelstuk vereis word om, bv. stel, kostuums, beligting, klank, verhooguitleg, beweging, blokkering, speelstyl en genre.	Die kandidaat sit op 'n voldoende, maar voorspelbare wyse, die visie vir die toneelstuk in die konkrete aspekte wat vir 'n toneelstuk vereis word om, bv. stel, kostuums, beligting, klank, verhooguitleg, beweging, blokkering, speelstyl en genre.	Die kandidaat sit op 'n kreatiewe wyse die visie vir die toneelstuk in die konkrete aspekte wat vir 'n toneelstuk vereis word om, bv. stel, kostuums, beligting, klank, verhooguitleg, beweging, blokkering, speelstyl en genre.	Die kandidaat sit op 'n kreatiewe, unieke, insiggewende wyse die visie vir die toneelstuk in die konkrete aspekte wat vir 'n toneelstuk vereis word om, bv. stel, kostuums, beligting, klank, verhooguitleg, beweging, blokkering, speelstyl en genre.
Repetisie-proses: Stiptelikeheid	Die kandidaat slaag nie daarin om betyds te wees vir baie van die repetisies en/of optredes nie.	Die kandidaat daag betyds op vir die meeste repetisies en/of optredes.	Die kandidaat daag betyds op vir al die geskeduleerde repetisies en optredes.	Die kandidaat daag vroeg genoeg vir al die geskeduleerde repetisies en optredes op om beide fisiese en vokale opwarming te doen.	Die kandidaat daag vroeg genoeg vir al die geskeduleerde repetisies en optredes op om beide fisiese en vokale opwarming te doen. Fokusoefeninge en motiveringssessies word met die akteurs gehou.
Repetisie-proses: Karakterisering	Die kandidaat slaag nie daarin om die keuses wat die akteur vir karakterisering moet maak, wat pas by die teks en regisseur se visie, te fasiliteer nie.	Die kandidaat slaag slegs soms daarin om die keuses wat die akteur vir karakterisering moet maak, wat pas by die teks en regisseur se visie, te fasiliteer.	Die kandidaat slaag op voldoende wyse daarin om die keuses wat die akteur vir karakterisering moet maak, wat pas by die teks en regisseur se visie, te fasiliteer.	Die kandidaat verken en fasiliteer baie kreatiewe opsies om die akteur te help om die beste karakteriseringkeuses vir die teks en regisseur se vertolking te bepaal.	Die kandidaat verken en fasiliteer, met vaardigheid en insig, baie kreatiewe opsies om die akteur te help om die beste karakteriseringkeuses vir die teks en regisseur se vertolking te bepaal.
Repetisie-proses: Konsentrasie	Die kandidaat slaag nie daarin om tydens repetisies en/of opvoerings op sy/haar werk gefokus te bly nie.	Die kandidaat bly gefokus op sy/haar werk tydens repetisies en/of opvoerings.	Die kandidaat konsentreer aktief tydens repetisies en opvoerings.	Die kandidaat konsentreer aktief tydens repetisies en opvoerings en bied insig aan die akteurs.	Die kandidaat konsentreer aktief tydens repetisies en opvoerings en bied kreatiewe en insiggewende opsies en insigte aan die akteurs.
Repetisie-proses: Regie en toneelspel-(Stanislavski) terminologie	Die kandidaat slaag nie daarin om gepaste toneelspel- en regie-terminologie te gebruik nie, bv. Regie: blok, oorgang, maskering, ens. Toneelspel: 'magic if', konsentrasie, gegewe omstandighede, eenhede en doelwitte, emosiegeheue, tempo-ritme, ontspanning.	Die kandidaat slaag soms daarin om gepaste toneelspel- en regie-terminologie te gebruik, bv. Regie: blok, oorgang, maskering, ens. Toneelspel: 'magic if', konsentrasie, gegewe omstandighede, eenhede en doelwitte, emosiegeheue, tempo-ritme, ontspanning.	Die kandidaat gebruik gepaste toneelspel- en regie-terminologie, bv. Regie: blok, oorgang, maskering, ens. Toneelspel: 'magic if', konsentrasie, gegewe omstandighede, eenhede en doelwitte, emosiegeheue, tempo-ritme, ontspanning.	Die kandidaat gebruik gepaste toneelspel- en regie-terminologie met selfvertroue, bv. Regie: blok, oorgang, maskering, ens. Toneelspel: 'magic if', konsentrasie, gegewe omstandighede, eenhede en doelwitte, emosiegeheue, tempo-ritme, ontspanning.	Die kandidaat gebruik gepaste toneelspel- en regie-terminologie met selfvertroue en effektiewe en duidelike kommunikasievaardighede, bv. Regie: blok, oorgang, maskering, ens. Toneelspel: 'magic if', konsentrasie, gegewe omstandighede, eenhede en doelwitte, emosiegeheue, tempo-ritme, ontspanning.

BYLAE P

VERHOOGBESTUUR		ASSESSERINGSINSTRUMENT			RUBRIEK
VLAK	1	2	3	4	5
PUNT	0–9	10–19	20–29	30–39	40–50
BESKRYWER	NIE BEHAAL NIE	GEMIDDELDE PRESTASIE	VOLDOENDE PRESTASIE	VERDIENSTELIKE PRESTASIE	UITSTAANDE PRESTASIE
Rekwisietelys (waar van toepassing)	Die kandidaat slaag nie daarin om 'n rekwisietelys te verskaf nie, of verskaf 'n baie beperkte lys.	Die kandidaat verskaf 'n rekwisietelys met net 'n paar rekwisiete.	Die kandidaat verskaf 'n rekwisietelys met bewyse van al die rekwisiete ; die meeste tonele is ingesluit is.	Die kandidaat verskaf 'n rekwisietelys met bewyse van al die rekwisiete en al die tonele is ingesluit. Navorsing oor gepaste rekwisiete is verskaf.	Die kandidaat verskaf 'n rekwisietelys met bewyse dat al die rekwisiete en al die tonele ingesluit is. Die funksies van die rekwisiete is ook ingesluit. Navorsing oor gepaste rekwisiete is breedvoerig en die beste keuses is gemaak.
Kostuumlys (waar van toepassing)	Die kandidaat slaag nie daarin om 'n kostuumlys te verskaf nie, of verskaf 'n lys met baie beperkte bewyse en tonele vir gebruik is nie aangedui nie.	Die kandidaat verskaf 'n beperkte en onvolledige lys van kostuums. Geen tonele vir gebruik is aangedui nie.	Die kandidaat verskaf 'n lys van al die kostuums en die meeste tonele vir gebruik is aangedui.	Die kandidaat verskaf 'n lys met al die kostuums en al die tonele vir gebruik is aangedui, maar die lys het nie genoeg besonderhede nie. Navorsing oor gepaste kostuums word verskaf.	Die kandidaat verskaf 'n lys van alle kostuums en alle tonele vir gebruik is aangedui. Besonderhede word verskaf en die lys is maklik om te lees. Navorsing oor gepaste kostuums is breedvoerig en die beste keuses is gemaak.
Meubellys (waar van toepassing)	Die kandidaat slaag nie daarin om 'n meubellys te verskaf nie.	Die kandidaat verskaf 'n meubellys. Van die meubelstukke is aangedui, maar die tonele vir gebruik is nie aangedui nie.	Die kandidaat verskaf 'n meubellys vir die meeste meubelstukke, asook die meeste tonele vir gebruik.	Die kandidaat verskaf 'n volledige meubellys, tonele vir gebruik is aangedui en die meeste funksies is aangedui. Navorsing oor gepaste meubels is verskaf.	Die kandidaat verskaf 'n volledige meubellys, tonele vir gebruik en die funksie van elke meubelstuk is aangedui. Die lys is maklik om te lees. Navorsing oor gepaste meubelstukke is breedvoerig en die beste keuses is gemaak.
Rolbesettingslys met kontaknommers	Die kandidaat slaag nie daarin om 'n lys van akteurs in te lewer nie.	Die kandidaat verskaf bewyse van party akteurs wat in sommige tonele verskyn, met 'n paar kontakbesonderhede.	Die kandidaat verskaf 'n volledige lys van akteurs, maar nie vir elke toneel nie, met die meeste kontakbesonderhede.	'n Volledige lys van akteurs word vir elke toneel verskaf, met kontakbesonderhede in ten minste een medium van kommunikasie.	Volledige lys van akteurs word verskaf vir elke toneel, met volledige kontakbesonderhede in verskillende mediums van kommunikasie.
Klankseine (waar van toepassing)	Die kandidaat slaag nie daarin om bewys van klankseine aangedui, te verskaf nie.	Die kandidaat verskaf 'n paar bewyse van klankseine met klankvlakke aangedui.	Die kandidaat verskaf bewyse van aangeduide klankseine met impuls, wat sprekerkeuse en klankvlak weergee.	Die kandidaat verskaf bewyse van aangeduide klankseine met impuls, wat sprekerkeuse en klankvlak weergee, maar klankvlak nie altyd geskik vir die opvoerruimte nie.	Die kandidaat verskaf bewyse van aangeduide klankseine met impuls, wat sprekerkeuse en klankvlak weergee, klankvlak is geskik met toepaslike antisipasiemerkers. Die klankvlak is geskik vir die opvoerruimte. Plasing van sprekers is in ag geneem en is doeltreffend.
Ligseine (waar van toepassing) (oorweeg toerusting beskikbaar)	Die kandidaat slaag nie daarin om bewyse van LX-seine aangedui in die verhoogbestuurder se souffleursboek, te verskaf nie	Die kandidaat verskaf bewyse van 'n paar LX-seine wat ligintensiteit reflekteer in die verhoogbestuurder se souffleursboek.	Die kandidaat verskaf bewyse van LX-seine wat ligarea, ligintensiteit asook tydberekening aangedui, in die verhoogbestuurder se souffleursboek.	Die kandidaat verskaf bewyse van LX-seine, met impuls aangedui, wat ligarea, ligintensiteit en tydsberekening reflekteer, in die verhoogbestuurder se souffleursboek.	Die kandidaat verskaf bewyse van alle LX-seine korrek aangedui, met impuls en geskikte antisipasiemerkers wat ligarea en ligintensiteit geskik vir die opvoerruimte en tydsberekening reflekteer, in die verhoogbestuurder se souffleursboek.
Bewegings opgemerk	Die kandidaat slaag nie daarin om bewyse van notas van bewegings, aangedui in die verhoogbestuurder se souffleursboek, te verskaf nie.	Die kandidaat gee bewyse van 'n paar bewegings wat opgemerk is, aangedui in die verhoogbestuurder se souffleursboek.	Die kandidaat gee bewyse van al die bewegings wat opgemerk is aangedui in die verhoogbestuurder se souffleursboek.	Die kandidaat gee bewyse van al die bewegings wat opgemerk is, met geskikte afkortings, aangedui in die verhoogbestuurder se souffleursboek.	Die kandidaat gee bewyse, van al die bewegings wat opgemerk is, met gebruik van geskikte afkortings en verwysings na meubels en dekor, aangedui in die verhoogbestuurder se souffleursboek.

BYLAE P (vervolg)

VERHOOGBESTUUR		ASSESSERINGSINSTRUMENT			RUBRIEK
VLAK	1	2	3	4	5
PUNT	0–9	10–19	20–29	30–39	40–50
BESKRYWER	NIE BEHAAL NIE	GEMIDDELDE PRESTASIE	VOLDOENDE PRESTASIE	VERDIENSTE-LIKE PRESTASIE	UITSTAANDE PRESTASIE
Toneelveranderinge	Die kandidaat slaag nie daarin om bewyse van aangeduide toneelveranderinge in die verhoogbestuurder se souffleursboek te verskaf nie.	Die kandidaat verskaf bewyse van party toneelveranderinge met 'n paar aksies wat uitgevoer moet word in die verhoogbestuurder se souffleursboek.	Die kandidaat verskaf bewyse van alle toneelveranderinge met notas van aksies wat uitgevoer moet word in die verhoogbestuurder se souffleursboek.	Die kandidaat verskaf bewyse van alle toneelveranderinge met notas van aksies wat uitgevoer moet word en spanlede/akteurs betrokke in die verhoogbestuurder se souffleursboek.	Die kandidaat verskaf bewyse van alle toneelveranderinge met notas van aksies wat uitgevoer moet word, spanlede/akteurs betrokke en toepaslike roepaanduidings en tydsberekening betrokke in die verhoogbestuurder se souffleursboek.
Roep ('Calls')	Die kandidaat slaag nie daarin om bewyse van roepe in die verhoogbestuurder se souffleursboek te verskaf nie.	Die kandidaat verskaf bewyse van 'n paar roepe en impulse in die verhoogbestuurder se souffleursboek.	Die kandidaat verskaf bewyse van alle roepe en impulse in die verhoogbestuurder se souffleursboek.	Die kandidaat verskaf bewyse van alle roepe, tydsaanduiders asook impulse in die verhoogbestuurder se souffleursboek.	Die kandidaat verskaf bewyse van alle roepe met tyd-aanduiders asook impulse en, waar nodig, antisipasie-merkers met duidelike tydsaanwysings in die verhoogbestuurder se souffleursboek.
Opening- en afsluitingsprosedures	Die kandidaat slaag nie daarin om 'n lys van opening- en afsluitingsprosedures in die verhoogbestuurder se souffleursboek te verskaf nie.	Die kandidaat verskaf slegs baie kort opening- en afsluitingsprosedures in die verhoogbestuurder se souffleursboek.	Die kandidaat verskaf 'n protokol vir die opening- en afsluitingsprosedures in die verhoogbestuurder se souffleursboek.	Die kandidaat verskaf geskikte protokol vir die opening- en afsluitingsprosedures insluitende roepe en impulse vereis in die verhoogbestuurder se souffleursboek.	Die kandidaat verskaf, aangedui in die Verhoogbestuurder se souffleursboek, geskikte protokol vir die opening- en afsluitingsprosedures met roepe en tydsberekening asook die impulse vereis. Betrokke spanlede/akteurs is gelys met roepe.
Kaart van die uitleg van die rekwisietetafel	Die kandidaat slaag nie daarin om 'n uitleg van die rekwisiete te verskaf nie.	Die kandidaat verskaf 'n kaart met bewyse van die uitleg van 'n paar rekwisiete.	Die kandidaat verskaf 'n kaart wat die uitleg van rekwisiete op 'n rekwisietetafel aandui.	Die kandidaat verskaf 'n gemerkte kaart wat die uitleg van alle rekwisiete op 'n rekwisietetafel aandui.	Die kandidaat verskaf 'n duidelik gemerkte kaart wat 'n diepsinnige uitleg van alle rekwisiete gebruik op 'n rekwisietetafel aandui. Onderskei volgorde van rekwisiete volgens tonele en/of ander geskikte kriteria.
Vloerplan van verhoog-inkleding	Die kandidaat slaag nie daarin om 'n verhoogkaart, of 'n vorm daarvan, wat party aspekte van rekwisiete, meubels en dekor aandui, te gee nie.	Die kandidaat verskaf 'n basiese verhoogkaart wat rekwisiete, meubels en dekor aandui.	Die kandidaat verskaf 'n funksionele verhoogkaart wat alle rekwisiete, meubels en dekor aandui.	Die kandidaat verskaf 'n duidelik benoemde verhoogkaart wat die plasing van alle rekwisiete, meubels en dekor vir elke toneel met 'n sekere mate van detail aandui.	Die kandidaat verskaf 'n duidelik benoemde verhoogkaart wat die akkurate plasing van alle rekwisiete, meubels en dekor vir elke toneel in besonderhede aandui.
Verhoogbestuurder-souffleurboek	Die kandidaat slaag nie daarin om 'n verhoogbestuurder-souffleurboek met bewyse van tegniese aspekte, soos 'n vloerplan, posisie van dekorstel en dele daarvan, deure, vensters, blok, ingange en uitgange, klankseine, ligseine en spesiale effekte te verskaf nie.	Die kandidaat verskaf 'n verhoogbestuurdersouffleurboek met 'n paar bewyse van tegniese aspekte, soos 'n vloerplan, posisie van dekorstel en dele daarvan, deure, vensters, blok, ingange en uitgange, klankseine, ligseine en spesiale effekte.	Die kandidaat verskaf 'n verhoogbestuurdersouffleurboek met bewyse van tegniese aspekte, soos 'n vloerplan, posisie van dekorstel en dele daarvan, deure, vensters, blok, ingange en uitgange, klankseine, ligseine en spesiale effekte, maar nie altyd duidelik of korrek nie.	Die kandidaat verskaf 'n verhoogbestuurdersouffleurboek met bewyse van tegniese aspekte, soos 'n vloerplan, posisie van dekorstel en dele daarvan, deure, vensters, blok, ingange en uitgange, klankseine, ligseine en spesiale effekte.	Die kandidaat verskaf 'n verhoogbestuurdersouffleurboek met bewyse van uitstaande en duidelike detail van tegniese aspekte, soos 'n vloerplan, posisie van dekorstel en dele daarvan, deure, vensters, blok, ingange en uitgange, klankseine, ligseine en spesiale effekte.
Onderhoud	Die kandidaat daag nie op vir die onderhoud nie of verskaf nie 'n verhoogbestuurder-souffleurboek nie, of gee onbevredigende antwoorde op vrae deur die eksamenpaneel gestel.	Die kandidaat daag op vir die onderhoud, verskaf 'n onvolledige verhoogbestuurdersouffleurboek en gee kort en onbevredigende antwoorde op vrae deur die eksamenpaneel gestel.	Die kandidaat daag op vir die onderhoud, verskaf 'n volledige verhoogbestuurdersouffleurboek en gee bevredigende antwoorde op vrae deur die eksamenpaneel gestel.	Die kandidaat daag op vir die onderhoud, verskaf 'n volledige verhoogbestuurdersouffleurboek en gee bevredigende en goed gemotiveerde antwoorde op vrae deur die eksamenpaneel gestel.	Die kandidaat daag op vir die onderhoud, verskaf 'n volledige verhoogbestuurdersouffleurboek en gee insigryke, goed gemotiveerde en diepsinnige antwoorde op vrae deur die eksamenpaneel gestel.

TERUGVOERING OOR DIE OPVOERAFDELINGS VAN DIE PAT'e**BYLAE Q**

TERUGVOERING OOR DIE OPVOERAFDELINGS VAN DIE PAT'e	
VOORBEELDE VAN GENERIESE VRAAGSTAMME VIR KRITIESE DENKE	
Generiese Vraagstamme	Denkterrein
Wat weet ons reeds van ...?	Aktivering van vorige kennis
Hoe pas ... in by wat ons reeds geleer het?	Aktivering van vorige kennis
Hoe affekteer?	Oorsaak/Gevolg analise van verhouding
Wat dink jy veroorsaak ...? Waarom?	Oorsaak/Gevolg analise van verhouding
Wat is 'n nuwe voorbeeld van ...?	Toepassing
Hoe kan ... gebruik word om ...?	Toepassing
Hoe is ... van toepassing op die alledaagse lewe?	Toepassing – op die wêreld
Hoe help die frase ... jou om die betekenis van ... te verstaan?	Toepassing
Hoe is ... 'n metafoor vir ...?	Toepassing
Wat is die sterk- en swak punte van ...?	Analise/Afleiding
Wat is die verskil tussen ... en ...?	Analise/Vergelyk/Kontrasteer
Verduidelik hoe ...?	Analise
Wat is die aard van ...?	Analise
Wat is die gevolge van ...?	Analise/Afleiding
Wat beteken ...?	Analise
Waarom is ... belangrik?	Analise
Hoe is ... en ... eenders?	Analise/Vergelyk/Kontrasteer
Vergelyk ... en ... met betrekking tot ...?	Analise/Vergelyk/Kontrasteer
Wat is die teenargument vir ...?	Analise/Identifikasie/Weerlegging van redenasie
Wat is 'n oplossing vir die probleem van ...?	Sintese van idees
Wat sal gebeur indien ...?	Voorspelling/Hipotese
Wat is 'n ander manier om na ... te kyk?	Sintese/Verskil van standpunt
Met wat kom ... ooreen?	Sintese/Identifikasie en Skep van ooreenkomste en metafore
Wat is die beste ... en waarom?	Evaluering/Gee bewyse
Stem jy saam met hierdie stelling of nie?	Evaluering/Gee bewyse
Watter bewyse is daar om jou antwoord te staaf?	

ASSESSERING/NASIEN/MODERERING: GOEIE PRAKTYK**BYLAE R: BEGINSELS****ASSESSERING/NASIEN/MODERERING: GOEIE PRAKTYK**

- Sluit die prosedures wat uitgevoer word om te verseker dat daar akkuraat **nagesien** word, opleiding en monitering van eksaminatore in?
- Is prosedures ingestel om die akkuraatheid van nasienwerk na te gaan?
- Word roetine opleidings- en koördinasieprosedures vir nasieners en eksaminatore verskaf?
- Word dit uitgevoer om standaardisasie te verseker?
- Word enkel- of dubbelgraderingsmetodes gebruik in teenstelling met 'skadunasienmetodes'?
- Word kontrolemetodes gebruik om moontlike menslike foute op te spoor?
- Word prosedures ingestel en gebruik wanneer daar verskille tussen grade ontstaan?
- Word prosedures gebruik om slaagpunte vas te stel en/of -grade en om punte te verminder?
- Is die standaard gestel en word dit gehandhaaf?
- Is assesseringskale vasgestel en aan KABV gekoppel?
- Word verminderde punte gestel vir slaag/druip en ander grense?
- Word daar op die verskillende graadgrense besluit deur middel van monsters en konsensus?
- Maak moderatore seker dat prestasieverskille primêr verwant is aan vaardighede tydens assessering eerder as irrelevante faktore?
- Word prosedures gebruik om vooroordeel vas te stel wat deur faktore soos huistaal, land van oorsprong (xenofobie), geslag, godsdiens, kultuur, ouderdom en ras/etniese oorsprong kan plaasvind?
- Word standaardisering van punte behaal?

MODERERINGSINSTRUMENT**BYLAE S: TEMPLAAT VIR INTERNE SKOOL- EN PROVINSIALE MODERERING****MODERERINGSINSTRUMENT**

Bestudeer die Modereringsinstrument op die volgende bladsy. Dit is slegs 'n voorbeeld wat deur vakadviseurs gebruik kan word om onderwysers en leerders se PAT-lesbeplanning en -assesseringsbewyse te modereer.

LET WEL: Die Departement van Basiese Onderwys verwag dat die PAT'e provinsiaal deur die vakadviseurs en leieronderwysers in die provinsie gemodereer sal word. Vakadviseurs in elk van die nege provinsies sal, in oorleg met die vakonderwysers, op 'n rooster vir die moderering van die PAT'e besluit.

SKOOL	
GEHALTEVERSEKERING EN DIE STEL VAN STANDAARDE	MODERERING VAN PAT'e. ONDERWYSER SE BEPLANNING EN LEERDER SE PORTEFEULJE
FOKUS	PRAKTIESE ASSESSERINGSTAAK 1, 2 EN 3
VAK	DRAMATIESE KUNSTE
GRAAD	
ONDERWYSER SE NAAM EN VAN	
JAAR	2021
DATUM	
NOTAS AAN DIE MODERATOR: Daar is 'n verband tussen die KABV-onderwerpe , die Lesplanne en die Assesseringsopdragte . Maak seker dat daar 'n lesplan is vir elke KABV-onderwerp wat in die ONDERWYSERBEPLANNING- EN ADMINISTRASIELÊER is. Die ontwerp van die Lesplan sal deur die onderskeie provinsies bepaal word. Modereer elke Lesplan om te verseker dat die inhoud op KABV-onderwerpe gebaseer is. Modereer die Assesseringsopdragte vir elk van die drie PAT'e om te verseker die inhoud wat in die bogenoemde lesplanne geleer is, deur die betrokke Assesseringsopdrag gedek is. Maak seker die rubriekriteria is in Lesplanne geïntegreer.	
Merk met 'n P of 'n X in die blokkies hieronder	MODERATOR SE KOMMENTAAR OOR DIE INHOUD EN DIE STANDAARD
TAAK 1: PRAKTIESE ASSESSERINGSTAAK GESKREWE AFDELING. Opdrag of Navorsing of Opstel (Omkring die relevante een) ☐ Lesplanne ☐ Is die Lesplanne op die KABV-onderwerpe gebaseer? ☐ Is daar 'n Lesplan vir elk van die KABV-onderwerpe wat deur hierdie taak geassesseer word? ☐ Bevat die Lesplanne gedetailleerde instruksies en aktiwiteite vir lesgee/onderrig? ☐ Assesseringsopdrag ☐ Word die Lesplanne/-onderwerpe wat deur hierdie PAT geassesseer word, in die opdrag aangedui? ☐ Bevat die Assesseringsopdrag gedetailleerde instruksies aan die leerder? ☐ Rubriek ☐ Is die betrokke rubriek aan die PAT-opdrag en die Lesplanne vir hierdie opdrag geheg?	
TAAK 1: PRAKTIESE ASSESSERINGSTAAK OPVOERAFDELING. Poësie of Uittreksel of Prosa, ens. (Omkring die relevante een) ☐ Lesplanne ☐ Is die Lesplanne op die KABV-onderwerpe gebaseer? ☐ Is daar 'n Lesplan vir elk van die KABV-onderwerpe wat deur hierdie taak geassesseer word? ☐ Bevat die Lesplanne gedetailleerde instruksies en aktiwiteite vir lesgee/onderrig? ☐ Assesseringsopdrag ☐ Word die Lesplanne/-onderwerpe wat deur hierdie PAT geassesseer word, in die opdrag aangedui? ☐ Bevat die Assesseringsopdrag gedetailleerde instruksies aan die leerder? ☐ Rubriek ☐ Is die betrokke rubriek aan die PAT-opdrag en die Lesplanne vir hierdie opdrag geheg?	
TAAK 3: PRAKTIESE ASSESSERINGSTAAK GESKREWE AFDELING. Joernaal of Navorsing of Opstel (Omkring die relevante een) ☐ Lesplanne ☐ Is die Lesplanne op die KABV-onderwerpe gebaseer? ☐ Is daar 'n Lesplan vir elk van die KABV-onderwerpe wat deur hierdie taak geassesseer word? ☐ Bevat die Lesplanne gedetailleerde instruksies en aktiwiteite vir lesgee/onderrig? ☐ Assesseringsopdrag ☐ Word die lesplanne/-onderwerpe wat deur hierdie PAT geassesseer word, in die opdrag aangedui? ☐ Bevat die Assesseringsopdrag gedetailleerde instruksies aan die leerder? ☐ Rubriek ☐ Is die betrokke rubriek aan die PAT-opdrag en die Lesplanne vir hierdie opdrag geheg?	
TAAK 3: PRAKTIESE ASSESSERINGSTAAK OPVOERAFDELING. Poësie of Uittreksel of Prosa, ens. (Omkring die relevante een) ☐ Lesplanne ☐ Is die Lesplanne op die KABV-onderwerpe gebaseer? ☐ Is daar 'n lesplan vir elk van die KABV-onderwerpe wat deur hierdie taak geassesseer word? ☐ Bevat die Lesplanne gedetailleerde instruksies en aktiwiteite vir lesgee/onderrig? ☐ Assesseringsopdrag ☐ Word die Lesplanne/-onderwerpe wat deur hierdie PAT geassesseer word, in die opdrag aangedui? ☐ Bevat die Assesseringsopdrag gedetailleerde instruksies aan die leerder? ☐ Rubriek ☐ Is die betrokke rubriek aan die PAT-opdrag en die Lesplanne vir hierdie opdrag geheg?	
TAAK 6: PRAKTIESE ASSESSERINGSTAAK GESKREWE AFDELING. Joernaal of Navorsing of Opstel (Omkring die relevante een) ☐ Lesplanne ☐ Is die Lesplanne op die KABV-onderwerpe gebaseer? ☐ Is daar 'n Lesplan vir elk van die KABV-onderwerpe wat deur hierdie taak geassesseer word? ☐ Bevat die Lesplanne gedetailleerde instruksies en aktiwiteite vir lesgee/onderrig? ☐ Assesseringsopdrag ☐ Word die Lesplanne/-onderwerpe wat deur hierdie PAT geassesseer word, in die opdrag aangedui? ☐ Bevat die Assesseringsopdrag gedetailleerde instruksies aan die leerder? ☐ Rubriek ☐ Is die betrokke rubriek aan die PAT-opdrag en die Lesplanne vir hierdie opdrag geheg?	
TAAK 6: PRAKTIESE ASSESSERINGSTAAK OPVOERAFDELING. Poësie of Uittreksel of Prosa, ens. (Omkring die relevante een) ☐ Lesplanne ☐ Is die Lesplanne op die KABV-onderwerpe gebaseer? ☐ Is daar 'n lesplan vir elk van die KABV-onderwerpe wat deur hierdie taak geassesseer word? ☐ Bevat die Lesplanne gedetailleerde instruksies en aktiwiteite vir lesgee/onderrig? ☐ Assesseringsopdrag ☐ Word die Lesplanne/-onderwerpe wat deur hierdie PAT geassesseer word, in die opdrag aangedui? ☐ Bevat die Assesseringsopdrag gedetailleerde instruksies aan die leerder? ☐ Rubriek ☐ Is die betrokke rubriek aan die PAT-opdrag en die Lesplanne vir hierdie opdrag geheg?	

MODERERINGSINSTRUMENT: ONTWERPELEMENTE

Elke provinsiale onderwysdepartement kan hulle eie individuele MODERERINGSINSTRUMENT ontwerp om die drie PAT'e te modereer. Maak egter seker dat wanneer die Modereringsinstrument ontwerp word, daar genoeg opskrifte/kolomme/spasie vir moderering en kommentaar is.

- Naam van skool wat gemodereer word
- Status van die moderator
- Fokus
- Vak
- Graad
- Naam en Van van die onderwyser wat gemodereer word
- Naam en Van van die vakadviseur verantwoordelik vir die moderering
- Jaar, datum, dag
- Lesplanne 1–8, ondersteun die onderrig van die inhoud wat geassesseer word in die Assesseringstake
Noem as:
 - Lesplan 1 vir Onderwerp 1,
 - Lesplan 2 vir Onderwerp 2, ens. tot by Lesplan 8 vir Onderwerp 8
- Die volgende aspekte moet duidelik wees vir elke Lesplan en moet streng gemodereer word:
 - Kwartaal
 - KABV-Breë Onderwerpe
 - KABV-onderwerp
 - Duur van les
 - Leer- en onderrigondersteuningsmateriaal
 - KABV-konsepte: Vaardighede, kennis en inhoud
 - KABV: Teorie met kruisverwysing na die DBO-handboekhoofstuk en -nommer
 - KABV: Prakties met kruisverwysing na die DBO-handboekhoofstuk en nommer
 - Gedetailleerde instruksies met kruisverwysing na die DBO-handboekhoofstuk en nommer
 - Gedetailleerde aktiwiteite met kruisverwysing na die DBO-handboekhoofstuk en nommer
 - Gedetailleerde oefeninge met kruisverwysing na die DBO-handboekhoofstuk en nommer
 - Gedetailleerde ondersteuningsmateriaal met kruisverwysing na die DBE-handboekhoofstuk
 - Gedetailleerde hulpmiddels, bv. DVD/foto's/illustrasies/uitstappie, ens.
 - Assesseringstaaknommer
- Assesseringstake Take 1–7, ontwerp deur die onderwyser om die KABV-Breë Onderwerpe en Onderwerpe te assesseeer
- Assesseringsbewyse deur elke leerder aangebied in die vereiste Geskrewe/Opvoer-formaat
Noem as:
 - Assesseringstaak 1
 - Assesseringstaak 2, ens. tot by Assesseringstaak 7
- Die volgende aspekte moet duidelik wees vir elke Assesseringstaak en moet streng gemodereer word:
 - Kwartaal
 - KABV-Breë Onderwerpe
 - KABV-Onderwerp
 - Tipe Assesseringstaak: Praktiese Assesseringstaak: Geskrewe Afdeling: Opstel
 - Duur van Assesseringstaak
 - Punte aan die taak toegeken
 - Assesseringsopdrag. Gedetailleerde beskrywing moet aan leerder gegee word
 - Lys van KABV-onderwerpe wat geassesseer sal word
 - Lys van KABV-teoretiese aspekte wat geassesseer sal word
 - Lys van KABV-praktiese aspekte wat geassesseer sal word
 - Assesseringsinstrument – Rubriek